

Serie nouă
noiembrie 2012

11

(CXXXVI)

36 pagini
9 lei

Am

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

***Liedul românesc
Diplomație culturală
Deschiderea stagiunii Formațiilor Radio
Festivalul Dan Spătaru
Monografie Alexandru Jula
Fuego și Vieru***

În imagine:
Anamaria Ferenz

Parfumul și aura

Liviu DĂNCEANU

Pesemne că există parfumuri ale unor opusuri sonore care, având capacitatea de a împrăștiia varii miresme, ajunge să inducă melomanilor percepția specifică veșmântului auditiv pe care îl îmbracă. E un parfum sesizabil nu cu nasul ci cu urechea, bănuț și detectabil, doar în cazurile fericite, și de către minte.

Există însă și opusuri care poartă cu ele o aură a cărei raze bat mai departe sau mai aproape în funcție de numărul atomilor puși în mișcare și care interacționează, astfel, cu cei ce (de)gustă muzicile respective. Atomii consubstanțiali aurei îi ating și îi întâlnesc pe ascultători, iradiindu-i atât fizic (emoțional) cât și mental (spiritual).

Ei bine, se pune problema cât persistă în timp și în spațiu mirosul parfumului și cât rezistă iradierea aurei. De obicei, stăruința unui iz, a unei arome este cuantificabilă; ea se poate măsura în timp (atâtea secunde, minute, ore etc.) ori în spațiu (aria de răspândire). Dimpotrivă, dăinuirea aurei e incomensurabilă. Ea acompaniază opusul întotdeauna și pretutindeni. Parfumul e efemer. Căci componenta activă, utilizabilă de energie semantică adăpostită de un opus se transformă prin utilizare într-o componentă pasivă, indisponibilă. Ca în muzicile de divertisment, a căror mode ori trenduri suportă un proces de eroziune, de degradare, deci, de perisabilizare treptată. Ceea ce face ca multe hituri să devină desuete și să dispară din orizontul de preferințe al fanilor.

Cu totul altfel stau lucrurile în ceea ce privește aura. Ea este perenă. Componenta activă, utilizabilă de încărcătură estetică nu numai că rămâne constantă prin utilizarea opusului, ci, în ordinea capodoperelor, chiar sporește. Gradul de iradiere al aurei nu mai poate fi, ca în cazul parfumului, exprimat printr-un anume preț de cost (stabilit de show-biz-ul tutelar), ci e dincolo de orice măsură, e incomensurabil. Cine poate cuantifica iradierea unei simfonii de Brahms? Aproape cu toții însă putem aprecia popularitatea unui șlagăr lansat de Elvis sau Lady Gaga. Poate de aceea sunt valoroase opusurile ce nu pot fi cuantificabile. Parfumul este un ornament exterior. El nu intră în subordinea gândului propriu, rămâne o simplă superstiție, de care, la o adică, unii dintre noi s-ar putea debarasa. Aura este erudiție. Cu alte cuvinte, reprezintă, pune în valoare, impresionează. Dar mai este și sacerdoțiu, pentru că însoțește operele majore ale istoriei muzicii în care intri ca într-un templu unde se oficiază în numele Spiritului. Și, nu în ultimul rând aura este alfabet al simțirii autentice, încetând să mai fie doar o prelungire externă și întrupându-se în mijloc ce conduce gândul profund în nevoia lui de exprimare plenară.

Pe de altă parte, parfumul e perfect asimilabil (dacă nu

apar grave deficiențe olfactive) chiar și fără un exercițiu prealabil, în timp ce aura este percepută doar în condițiile unui antrenament asiduu. Parfumul poate fi reprezentat și prin procură. Aura nu. Ea face parte dintre acele fenomene pe care nu le putem asimila prin delegație, lăsând adică pe altul să o distingă în locul nostru.

Parfumul unui opus îl branșează cu precădere la dimensiunea spectacularului. Aura accesează frecvent interioritatea, adâncimea. La rândul lui, spectacularul e tot mai prezent.

Cultivarea interiorității reprezintă din ce în ce mai des un model evacuat din practica noastră componistică. De aici tonul unei culturi muzicale căreia, parafrazându-l pe Alessandro Baricco, mizând aproape totul pe suprafață, pe orizontală, îi repugnă, evident, adâncimea, verticalitatea.

Și mai e ceva: parfumul are menirea de a întreține, în perioadele de restriște, de criză, pâlpâirea muzicii în general. E un fel de mocnire a focului la care se căleşte muzica.

(Continuare în pag. 2)

DIN SUMAR

Un posibil ghid de compoziție	2-3
Reînceputul stagiunii	4
Marina Krilovici	5
Atelier-concurs "C. Delavrancea"	6
Corală Nicolae Lungu	7
Diodor Nicoară - 70	9
Liedul românesc la rampă	10
Portret Maia Ciobanu	14
Festivalul de la Sopot	16-17
Anamaria Ferentz	18
Punctul pe j... azz	19
Festivalul Dan Spătaru	20-23
Lansare Alex. Jula	24-27
Fuego și Vieru	30
Concerte	34-35

Parfumul și aura

(Urmare din pag. 1)

Aura, din contră, este vâlvătaia, focul însuși. Or, istoria muzicii nu alege perioadele în care predomină pâlpâirea, ci vâlvătaia. Nu focul mocnit, înăbușit, ci focul vânos, viu. Asta nu înseamnă că trebuie să ne lipsim de muzicile care emană parfum și nici să facem elogiul nediferențiat și exclusiv al celor purtătoare de aură. Poate că mare parte din nenorocirile care vin de la arta sunetelor sunt redevabile faptului că așteptăm ca muzicile purtătoare de aură să-și dezvăluie parfumurile, iar cele îmbibate de miresmele tari ale parfumurilor să-și arate aura.

**Liviu
DĂNCEANU**

Un posibil ghid de compoziție

De curând, în colecția „Muzica viva”, Editura Didactică și pedagogică a scos de sub tipar volumul „**Cei 9 „i” sau cum compunem**” semnat de Dan Dediu. Lucrarea este un mic tratat despre cum să ne comportăm, tehnic vorbind, în faptul de a compune muzică, astfel încât cinetica specifică să echivaleze cât mai artistic (frumos) cu logica gândirii, proprie oricărui autor muzical. Utilizând un limbaj clar, șlefuit de prețiozitatea termenilor muzicologici, dar și cu utilizarea unor metafore și sintagme proprii, compozitorul Dan Dediu oferă unui posibil tânăr doritor să scrie muzică câteva jaloane metodologice în orientarea acțiunii sale. Tonul este permanent colocvial și colegial, într-un discurs modern și fluent, autorul evitând pedagogic să se poziționeze la o distanță academică față de „ucenicul” căruia îi propune un sistem interogativ, pe care să-l poarte cu sine oriunde-oricând, atunci când intenționează să „gestioneze sunete”. În fond, sistemul oferit de Dediu este o unealtă critică, un fel de „paznic stilistic”, după cum el însuși numește acea puțință de a intervaliza reflexiv între actualitatea propriul fapt și memorialitatea sau idealitatea valorică, în raport cu arealul culturii europene. Forma este centrată pe *metoda ficționalistă*, referită unor enunțuri muzicale de tip simbolic. Prezentarea are un caracter inițiativ, al cărui parcurs este scalat în 9 trepte/etape, numite prin termeni având ca inițială aceeași literă, *i* : 1. *intuiția* - ca proces determinativ, motivațional și direcțional (prin dialogarea cu propria iraționalitate/subiectivitate artistic-muzicală); 2. *informarea* - ca autonomizare și

profilare/ diferențiere culturală; 3. *improvizația* - ca îmbăiere (acordaj senzorial) în substanța sonoră, la nivelul trăirilor emoționale (experiențelor prime, nemijlocite, fenomenale); 4. *inventarierea* - ca abordare critică, rațională (mensurabilă, disciplinară); 5. *invenția de scriitură* - ca modelare și adecvare a materialității muzicale din

perspectiva proiectului componistic; 6. *irigarea ficțională* - punct/moment-cheie în tot acest parcurs ascensional-formativ, ca implicare și raportare personalizată, constând în analogarea realității prin aspectări sonore simbolice ori similitudini; 7. *imersiunea în micro-structură*, ca articulare la nivelul detaliului, a germenilor de dezvoltare și

Anunț

Centrul de Excelență al UNMB invită colegii muzicologi (și nu numai) din întreaga țară să facă sugestii pentru îmbunătățirea prezenței muzicienilor români în *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, acum când se pregătește o nouă ediție.

Dacă aveți propuneri **concrete** de largire a unui articol, de adăugare de date, de aducere la zi cu creații sau alte realizări, de noi intrări, sau orice alte idei, vă rugăm să ne contactați prin email editura@unmb.ro, prin telefon 0213112545, sau pe [Facebook.com/centruldeexcelenta](https://www.facebook.com/centruldeexcelenta).

Cu mulțumiri, Mihai Cosma

stilizare; 8. *inflamarea vizionară* – comportarea traseului sonor tangent unei narațiuni de orice fel, pe criteriul unor asemănări structurale, ceea ce implică deschiderea către incomensurabilitatea (prin diversitate și cuprindere a) orizontului cultural; în fond, o imaginară punere în scenă, dar și focalizarea pe/către o finalitate sau rost al întreprinderii la care te angajezi; 9. *inundația creatoare* – ca stare imperativă a faptului de a scrie/compune, căreia i te poți opune, prin lene (inerție sau comoditate), ori armoniza, prin hărnicie. Acest ultim stadiu, încheie totodată un parcurs metodologic în spirală, de la condiția metafizică a harului, la aceea de ordin etic, a propriei conștiințe. Odată „daimonul” întrupat în firea cugetului autorului, acesta nu va mai fi niciodată singur, iar interogativitatea sa, atât de necesară propriei deveniri spirituale, nu se va mai adăpa din arhaicele temeri față de nicăieri și de fără-rost, care continuă să frâneze alternativa desăvârșirii în lumea ce suntem.

Dan Dediu distinge patru funcții de ordin condițional asupra lucrării muzicale: *calculul*, *hazardul*, *kairosul* (momentul oportun) și *hărnicia*. Cel puțin în raport cu două dintre ele – hazardul și kairosul -, un tânăr compozitor nu va putea o bună vreme să decidă singur, dincolo de propria reflecție fiindu-i încă necesară prezența mentorului, cu atât mai mult astăzi, când metisajul cultural, globalizarea și libertatea stilistică anulează orice hotărâre de ordin scalar, aplătizând relieful oricărei axiologii la nivelul indistinției dintre vulgaritate și elevație. De altfel, într-o lume în care

totul tinde să fie imediat („muzica precum apa” de la robinet) și la îndemâna spontaneității, intervalitatea reflexivă se diminuează dincolo chiar de mărimea punctului, aceea lume întunecându-se de

nemaivederea propriului chip. Viața însăși, ca valoare umană, riscă să-și piardă sensul. Ținând deopotrivă de hazard și de destin (potrivirea timpului natural sau ciclic la/cu cel cultural sau istoric), numai cel orientat din perspectiva experienței de a fi trăit și meditat asupra lor poate vorbi cum se cuvine. Aflat în al cincilea deceniu al vieții sale, el însuși compozitor cu un mereu probat profesionalism (deja 150 de lucrări cu număr de opus, listate la sfârșitul volumului), ținută morală și intens-activă, participare la viața socio-culturală din România (ca profesor

universitar, rector al UNMB și coordonator al biroului simfonic al UCMR), Dan Dediu este un atare maestru, ceea ce înseamnă mai mult decât un dibaci gestionar al sunetelor ori un bun funcționar de tip managerial. Apărută ea însăși într-un bun kairos al vremii românești, pe linia reflecției asupra fenomenologiei muzicale (deja la câteva decenii de la „Imagine și sens” (1975) a lui Pascal Bentoiu), „*Cei nouă i sau cum compunem*” survine stimulativ spiritului actual, oferind prilej de reflecție (aurată uneori de nostalgie) și celor deja mai experimentați în ale compoziției muzicale.

Cu funcție de prefață, respectiv, de postafață, alte două remarcabile texte anturează zisa autorului de referință, semnate, primul („*La început...*”), de un redutabil observator al vieții muzicale autohtone, muzicologul și prof. univ. dr. Grigore Constantinescu, iar celălalt („*În loc de încheiere*”), de compozitoarea prof. univ. dr. Doina Rotaru (în prezent și șefa catedrei de compoziție a UNMB). Coperta secundă a cărții poartă un fragment extras din pledoaria lui Dan Dediu, din care deducem și o latură de credință a orientării sale componistice, rezumabilă prin propriile cuvinte: „*S-ar putea spune că, aflați în fluxul muzicii, începem să locuim într-o zare care ne e deopotrivă străină și familiară. Este ca și cum am fi conectați la o lumină orbitoare, la un principiu ideal care emană căldură și ne inspiră în a fi „ușori” și liberi.*”

George BALINT

Anunț

Biroul de critică muzicală și muzicologie al U.C.M.R.
anunță începerea înscrierilor pentru

Simpozionul Internațional de Muzicologie GEORGE ENESCU, ediția 2013.

Persoanele interesate sunt rugate să trimită prin email (simpozion.enescu@gmail.com) sau prin Facebook (Simpozionul-international-george-enescu) o intenție de participare, titlul și rezumatul de 300 de cuvinte într-o limbă străină. Termen: 15 noiembrie.

Urmează procedurile de evaluare, recomandările și invitarea celor acceptați. Și de această dată toate cheltuielile de participare și de tipărire a volumului de Proceedings vor fi suportate de organizatori.

Mihai Cosma, coordonator științific

O nouă stagiune începe

Grigore CONSTANTINESCU

În fiecare toamnă, bucureștenii melomani sunt reinvitați la momentul sărbătoresc al deschiderii stagiunilor muzicale de concert. La mijlocul primei săptămâni din octombrie, Filarmonica „George Enescu” și-a primit oaspeții, cu un concert aniversar, dedicat marii personalități dirijorale românești și internaționale George Georgescu, cu prilejul aniversării a 125 de ani de la naștere. Cei care cunosc unele detalii ale vieții artistului, pot acum să-și amintească drumul său pe scenele lumii. Iar la inaugurarea celei de a 127-a stagiuni a Filarmonicii, să adauge mențiunea că, din această istorie a vieții muzicale, în 1920 George Georgescu a dirijat primul său concert bucureștean, devenind cel mai longeviv director al prestigiosului ansamblu simfonic ce-i datorează în mare măsură renumele în țară și peste hotare. Este impresionantă ideea de a asocia numele maestrului cu programul unui început de stagiune și

împlinirea a aproape șapte decenii de activitate interpre-tativă, Valentin Gheorghiu revenea acum în fața publicului, în aceeași conjunctură, amin-tindu-și de muzica lui Beethoven și de arta lui George Georgescu. Strălucitor și ferm în interpretare, Valentin Gheorghiu a fost primit de publicul sălii Ateneului Român cu impresionante salve de aplauze, dovadă incontestabilă de prețuire și admirație din partea ascultătorilor.

Cu Simfonia a IX-a în re minor George Georgescu a marcat numeroase momente de glorie ale carierei sale și vieții muzicale românești. Pentru impresia de neuitat a momentului, capodopera a răsunat sub gestul energic al lui Horia Andreescu, conducând orchestra și corul Filarmonicii (maestru de cor Ion Prunner), precum și cvartetul solistic cu voci alese oarecum în ultimul moment, încă puțin cunoscute publicului. Întregul evenimentului promite, în tradiția instituției, derularea unui repertoriu elevat, atrăgând o binemeritată prezență a celor ce consideră Filarmonica „George Enescu” și Ateneul Român drept inima muzicală simbolică a țării.

Putem aminti o zicală românească, „ziua bună se cunoaște de dimineață”, pentru a caracteriza valoric deschiderea stagiunii Orchestrei Naționale Radio, în a doua săptămână a lunii octombrie. Este adevărat, cei care răspund de evenimentele săptămânale ale manifestărilor

ansamblurilor artistice aparținând Societății române de Radiodifuziune efectuaseră un calcul al șanselor de succes, alegând repertoriul și interpreții. Păstrăm în memorie prezența pianistei Luiza Borac, solistă a minunatei muzici din **Concertul numărul 21 în do major** de Mozart. Este vorba de unul dintre titlurile care au argumentat victoriile artistice semnate de Dinu Lipatti pe podiumul de concert și în înregistrările discografice. Ceea ce a convins-o și pe Luiza Borac să păstreze, în

desfășurarea muzicală cele două cadențe destinate să încheie prima și ultima parte a capodoperei. De asemenea în cele două suplimente acordate, muzica **Sonatei în La major (rondo alla turca)** a fost urmată de un Coral de Bach în transcrierea pianistică lipattiană. O astfel de cortină, cu virtuți de impresionantă evocare a cuplului Mozart – Lipatti pregătea într-un mod remarcabil audiția cantatei scenice

Carmina burana de Carl Orff. Desigur, în cele peste trei decenii de când publicul vine la concerte atras de originalitatea acestei capodopere, despre care se spune că, de-a lungul anilor, se cântă în fiecare zi undeva în lume, suntem interesați de experiența reascultării. Bogata ofertă expresivă a muzicii se tălmăcește în variante deosebite ca temperament și măiestrie dirijorală. Provocarea aceasta a primit-o și Tiberiu Soare, aducând spre propria trăire celebra partitură. S-au potrivit imboldurilor sale atât orchestra cât și Corul academic Radio, strunit de Dan Mihai Goia. Alternativa oferită audiției aparține vitalității ritmice, de tempo, contrastelor în succesiunea imaginilor și sporul de tonus al unei dinamici spectaculoase. I-am urmărit și pe soliști, supuși și ei comparațiilor cu distribuții anterioare – soprana Irina Iordăchescu, tenorul Robert Nagy, baritonul Iordache Basalic, voci invitate de la Opera Națională București, instituție muzicală vecină cu Radiodifuziunea, cu îndatoriri similare de-a lungul stagiunii. Poate nu este inutil să remarcăm afluența publicului la acest concert inaugural, condiție managerială menită a satisface proiectul celor care, vrând nevrând, trebuie să susțină această cotă standard până la finalul proiectat să fie tocmai în ultimele zile ale lunii iunie 2013. Căci, cum spuneam, succesul comentat se bazează pe citarea proverbului amintit deja.

Valentin Gheorghiu

operele Titanului muzicii clasice, Ludwig van Beethoven. Am putut astfel asculta, în deschiderea celor două seri muzicale de joi și vineri, **Fantezia pentru pian, cor și orchestră op. 80**, având la pupitrul dirijoral pe Horia Andreescu și, ca solist, pe Marele pianist român Valentin Gheorghiu. La începutul carierei sale, în luna aprilie 1943, artistul debuta pe aceeași scenă, acompaniat de orchestra Filarmonicii bucureștene, în **Concertul nr. 1** de Ludwig van Beethoven, sub bagheta maestrului George Georgescu,. La

Marina Krilovici

reîntâlnire cu un maestru

Grigore CONSTANTINESCU

Opera națională București a fost gazda unui concert care, din multe puncte de vedere, corespunde calificativului de „extraordinar” anunțat de afiș. Concertul era dedicat mării soprane de faimă internațională Marina Krilovici, care și-a aniversat astfel șapte decenii de viață. Pe scena acestui teatru liric, în perioada anilor șaiszeci, artista debuta, începând o carieră a cărei ascendență a

Alin Stoica

cunoscut un impresionant traseu cu spectacole în marile centre lirice ale lumii: Hamburg, Viena, Chicago,

Diana Gheorghe

Georg Solti, Claudio Abbado, Nello Santi, Horst Stein, Lorin Maazel, Riccardo Muti. Nu avem spațiul în care să ne îngăduim citarea repertoriului abordat de-a lungul carierei sale, din creația lui Mozart, Verdi, Wagner, Puccini, Strauss, dar subliniem renumele interpretărilor sale. Pentru publicul din sala Operei bucureștene, Marina Krilovici a pregătit, împreună cu pianistul acompaniator Dimitros Iakos din Grecia, un florilegiu de miniaturi vocale aparținând compozitorilor europeni din Germania, Franța, Italia, Spania, Grecia și România,

demonstrație de măiestrie prin diversitate stilistică și multiple mijloace de realizare a expresiei. Ecouri ale repertoriului de operă – Massenet, Bizet, Saint-Saëns – au întregit cu pagini celebre programul acestui concert. Important este, în primul rând, mesajul de suflet al artistei, venită special din Grecia pentru a se reîntâlni în țara natală cu publicul pentru care a cântat, de câte ori vizita România. Suntem impresionați de măiestria redării muzicale, bogăția încă remarcabilă a glasului și știința exprimării scenice. Probabil că

Marina Krilovici s-a pregătit cu mare emoție pentru acest eveniment care poate fi, totodată, ultimul mesaj prin care își încheie cariera. Neîndoios, o emoție împărtășită cu spectatorii care i-au urmărit interpretările, nuanțând bucuria trăirii momentului, cu valoare de istorie culturală a acestui eveniment muzical desfășurat sub mărturisirea emblematică a mării soprane: « Arta, frumusețea și dragostea nu au vârstă. » (Foto: Diana Murășan, Mihai Cosma)

Ana Cebotari

Metropolitan Opera-New York, Covent Garden-Londra, Roma, Berlin, Paris, Lisabona, La Fenice, München, Montreal etc. Printre partenerii cu care a cântat pe aceste mari scene amintim, selectiv, artiști precum Tito Gobbi, Placido Domingo, Luciano Pavarotti, José Carreras, Renato Bruson, Kostas Paskalis, Nicolai Ghiaurov, Nicola Ghiuselev, Fiorenza Cossotto, Shirley Verrett, Nicola Martinucci și mulți alții. A evoluat sub bagheta marilor dirijori

Marina Krilovici

Atelierul - Concurs de critică muzicală "Cella Delavrancea", ed. a II-a, 2012, Râmnicu-Vâlcea

În cadrul zilelor Bibliotecii jud. „ANTIM IVIREANUL” din Vâlcea (desfășurate în perioada 24-25 septembrie 2012 în frumoasa așezare râmnicăneană) a fost prezentată cea de-a doua ediție a concursului de critică muzicală „CELLA DELAVRANCEA”, organizată de Asociația culturală „Irina Șațchi” în parteneriat cu Biblioteca condusă impecabil de prof. Augustina-Sanda Constantinescu. Evenimentul a prilejuit evidențierea celor 125 de ani de la nașterea mării pianiste, dar și organizarea a zeci de activități care să pună în evidență valorile și frumusețile cultural-spirituale ale unui spațiu privilegiat: lansarea cărții **“Cella Delavrancea – paradigmatica prezență”** a lect. univ. dr. **Dorina Arsenescu** (inima concursului de critică muzicală, alături de Izabela Cernătescu), realizarea și vizionarea documentarului **“Cella Delavrancea-125 de ani de la naștere”** (autoare Alina Nicola) și festivitatea de premiere a participanților la concurs. Cella

Delavrancea s-a impus în critica românească din secolul al XX-lea ca o figură proeminentă, desfășurând – încă din anul 1935 – o activitate muzicală prodigioasă atât în plan concertistic, cât și în plan publicistic.

Organizat în perioada 29 august-2 septembrie 2012, Concursul de critică muzicală a avut atașat, în premieră, și un atelier în cadrul căruia participanții au avut ocazia de a studia critica muzicală ca profesie interdisciplinară cu artiști de renume național: prof. univ. dr. Lavinia Coman (**“Critica muzicală astăzi”**, **“Interpretări comparate”**), prof. univ. dr. Nicolae Coman (**“Temele poeziei de-a lungul timpului”**) și cu pictorul Gheorghe Dican. În cadrul lucrărilor atelierului a fost prezentă și pianist Luiza Borac, iar soprana Georgeta Stoleriu a fost omagiată prin includerea recitalului clasei

sale de canto în cadrul desfășurării atelierului de critică muzicală.

Concurenții au avut de realizat trei tipuri de texte: o cronică despre un concert sau recital organizat nu mai devreme de luna mai, o cronică menită să comenteze interpretări comparate ale Concertului pentru pian și orchestră în fa minor de Fr. Chopin, în versiunea Marthei Argerich și a Mihaelei Ursuleasa și o cronică a recitalului final al master-class-ului de canto condus de soprana Georgeta Stoleriu de la UNMB. Membrii juriului au avut ocazia de a evalua nu numai studenți ai facultăților de muzică (așa cum s-a petrecut în cadrul ed. I), dar și redactorii muzicali din institutiile de profil; prof. univ. dr. Lavinia Coman, prof. univ. dr. Carmen Stoianov, lect. univ. dr. Dorina Arsenescu și conf. univ. dr. Petruța Măniuț-Coroiu am avut bucuria de a constata profesionalismul verbului și incandescența sensului decriptat de penițele participanților.

Lavinia Coman

Rezultatele concursului de critică au fost următoarele: Premiul I - **Alexandra Cebuc** (redactor muzical la Radio România Muzical, absolventă UNMB), Premiul al II-lea - **Alexandra Marinescu** (master anul II - Academia de Muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca), Premiul special pentru abordarea sensibilă a fenomenului muzical autentic - **Theodora Diana Radu** (absolventă UNMB) și Premiul special pentru evocarea unui succes muzical român pe plan internațional - **Janina Bădici** (absolventă UNMB). Ca omagiu adus Mihaelei Ursuleasa, dar și câștigătoarei Alexandra Cebuc, adaug aici câteva cuvinte din cronică a acesteia: **“În interpretarea Mihaelei Ursuleasa, Concertul în fa minor de Frédéric Chopin capătă sensurile unei lupte interioare ce ajunge până la zbucium. Faptul că acest opus a avut-o solistă pe pianista română în cadrul ultimului său concert, susținut la București în data de 7 iunie a acestui an, îi conferă tragismul depărtării de una dintre cele mai proeminente talente ale lumii muzicale a zilelor noastre. Iar recenta sa trecere în eternitate nu ne poate (încă) face să vorbim despre Mihaela Ursuleasa la timpul trecut”**...

Impresia culturală integrală a fost amplificată de suprapunerea fericită și intenționată a acestui mare eveniment muzical-bibliotecar cu Zilele orașului Râmnicu-Vâlcea (închinat cinstirii patronului spiritual, Sf. Antim Ivireanul), ce a prilejuit Sesiunea de comunicări „Sfântul Antim Ivireanul” în memoria spirituală, lansări de carte, expoziții de artă religioasă, concerte corale și un impresionant pelerinaj la Mănăstirile din jurul orașului.

Petruța MĂNIUȚ-COROIU

Corala Nicolae Lungu a Patriarhiei Române

Mariana POPESCU

Cu deosebită bucurie, într-o însorită zi de octombrie, publicul constănțean a participat la un remarcabil concert coral, susținut la Muzeul de Artă din Constanța. Oaspete de seamă a fost corala Nicolae Lungu a Patriarhiei Române, dirijată de remarcabilul dirijor - Preot lector. univ.dr. Stelian Ionașcu.

În deschiderea concertului, a evoluat o formație constănțeană - corala bărbătească ortodoxă „Cuvânt

amestecat, Tula Song - repertoriul rusesc.

Corul Patriarhiei are o vechime impresionantă de peste 200 de ani. Începuturile cântărilor religioase au fost realizate de Corul cântăreților Ștabului Oștirii, cor bărbătesc alcătuit de Arhimandritul Visarion, care cânta la Mitropolie în Duminici și zilele de sărbătoare.

Ioan Bunescu a fost primul compozitor care s-a preocupat de un repertoriu adecvat cântării corale, realizând tipărirea colecției „*Repertoriul choral religios cuprinzând compozițiunile celor dintâi maeștri și scriitori români.*” (1886), prezența sa în calitate de dirijor la corul Mitropolitan fiind de scurtă durată (1884?-1885).

Au urmat la conducerea corului

secund din 1993, iar din anul 2008, ca dirijor principal, implicându-se în întinerirea și modernizarea corului care înobilează Liturghiile duminicale și sărbătorile religioase, având o sonoritate care impresionează prin omogenitate, expresivitate și suplețe. Părintele lector.univ.dr. Stelian Ionașcu este preocupat de tot ce este nou în muzica corală, având un contact permanent cu publicul, prin susținerea de concerte, în Capitală și în țară.

Corala Patriarhiei are un repertoriu vast de muzică religioasă și laică, demonstrând calitățile unui cor academic, prin abordarea unui repertoriu de dificultate, din muzica universală și românească, de la muzica polifonică a Renașterii, până la muzica contemporană. În concertul de la Constanța, corala a interpretat: Paul Constantinescu – *Rugăciunea inimii*, Sabin Drăgoi - *Să se umple gurile noastre de lauda Ta, Doamne*, Paul Constantinescu – *De frumusețea fecioriei Tale*, Lodovico da Vittoria – *Ave Maria*, Eric Witacre (sacre) – *Sleep*, Ion Vidu – *Răsunet de la Crișana*, Corneliu Cezar – *Flăcări și roți*, soliști – Ciprian Mardare și Ramona Nicolau.

A doua zi, în cadrul slujbei Duminicale de la Catedrala Sfinții Petru și Pavel din Constanța, Corala Patriarhiei a dat Răspunsurile la Sfânta Liturghie, impresionând prin prestația profesională și prin introducerea unui *Aliluia* de Sabin Pautza.

Catedrala a fost neîncăpătoare, cei prezenți la slujbă, fiind încântați de armoniile corului care au contribuit la crearea unui atmosfere religioase speciale.

Încă o dată, muzica corală a demonstrat că merge direct la suflet. Și cât de adevărate ni se par cuvintele compozitorului Edgar Varèse: „Muzica nu este o poveste, nu e pictură, nu e filosofie. Ascultați-o, nu o descrieți. Muzica fiind o formă specială de gândire nu poate exprima nimic, decât prin ea însăși”.

bun”, înființată în anul 2006, cu binecuvântarea Arhiepiscopului Tomisului – I.P.S. Dr Teodosie. Tânărul dirijor Gianin Oprea, masterand la Facultatea de Teologie, discipol al regretatului Maestru Boris Cobaslian, s-a implicat cu dăruire acestei formații, încă din anii studiului la Seminarul Teologic din Constanța, impunând corala în oficierea serviciilor liturgice, dar și în susținerea a numeroase concerte în țară și în străinătate, obținând numeroase premii la festivaluri și concursuri corale prestigioase: 1 I.D.Chirescu- *Tatăl nostru*, Fr. Silcher – *Sanctus*, Pr. Alexandru Delcea - *Graiurile mele*, solist: Diacon Doru Pantazi, Pr. Stelian Ionașcu - *Colindul Sfântului Andrei*, I.D.Chirescu - *Lele roșe la obraz*, *Kalinka* - repertoriul rusesc, solist: Ionuț Boancheș, Pretorian Vlaiculescu - *Brăul*

Mitropoliei: Nicolae Bănulescu (1888 – 1891); Gheorghe Cucu – compozitor care a îmbogățit repertoriul corului, muzica fiind inspirată din muzica psaltică și folclorul românesc; Nicolae Oancea (1932 – 1940); Preot Ioan Popescu-Runcu, care a condus un cor bărbătesc în colaborare cu Remus Țincoca (1940-1942); Ștefan Stoicescu (1942 – 1946); Ștefan Popescu, renumitul profesor de la Academia Regală (1946 – 1947), în scurtă colaborare cu D. Stancu. Cea mai lungă colaborare a avut-o dirijorul - compozitor Nicolae Lungu (1947-1985), urmat de Constantin Drăgușin, compozitor, Doctor în Teologie (1985 – 2008).

Părintele lector.univ.dr. Stelian Ionașcu, absolvent al Facultății de Teologie și al Conservatorului bucureștean, activează ca dirijor

Un Șostakovici imperial

Doina MOGA

La sfârșitul lunii septembrie am avut plăcerea să mă reîntâlnesc cu două vechi și dragi cunoștințe: o orchestră și un dirijor, care la rândul lor s-au reîntâlnit la Sala Palatului pentru a tălmăci o simfonie de Șostakovici. Mă așteptam la un concert bun, cunoscând performanțele de excepție ale celor trei implicați în concert, dar mărturisesc că ceea ce am ascultat a depășit cu mult aceste așteptări. Și asta tocmai cu o simfonie (a IV-a) ce nu se regăsește prea des în repertoriul permanent al marilor orchestre, deși din ea răzbate Rusia prin monumentalitate, vibrație și creionările în clar a reflexelor de viață ale acestui colos. Se știe că școala lui compozitică a fost tot timpul originală, de la compozitorii ruși inspirându-se grosso modo o mare parte din muzica occidentală. Vezi Musorgski, Korsakov, Prokofiev, Scriabin, Ceaikovski, etc. Iar succesul, ca și cunoașterea ei fiind aproape garantată cel puțin de-a lungul epocii moderne. Și totuși, această simfonie se cântă foarte rar. Oare de ce? Poate pentru că a fost scrisă în pofida culturii de stat a Rusiei comuniste, neilustrând prin nici o nuanță glorificarea ei; poate pentru e foarte dificil de cântat și evident de dirijat; poate pentru faptul că necesită o orchestră completă și complexă, cu o diversitate de suflători rarisimă, ce trebuie să cânte pe instrumente performante, perfecte chiar; sau mai degrabă pentru că *fiind scrisă cu suflu imperial nu putea fi interpretată bine decât de o orchestră imperială*, cum a fost cazul acum, și dirijată de un finlandez (de altfel foarte hăruit stăpânitor al baghetei) ce cunoaște bine vecinătatea Rusiei și implicit universul ei aparte.

A fost imperial. Totul: și interpretarea, și

orchestra și dirijorul și conlucrarea dintre ei, și instrumentele muzicale și sunetele lor, și vibrația lor și omogenitatea și claritatea lor și căldura și forța lor și nuanțele lor și înțelegerea și dăruirea lor, chiar și acustica sălii, atât de contestată în ocazii similare. În ora desfășurării ei (a simfoniei) nu s-a tușit, nu s-a foit, nu s-a hârâit, nu s-a mișcat nimeni, toți cei 4.000 de oameni cunoscători sau nu intuind probabil, că sunt martorii unui miracol muzical ai cărui creatori impecabili au fost Radio BBC Orchestra și dirijorul finlandez Jukka-Pekka Saraste.

La final nimeni nu pleca. Magia persista și după bis. Iar dacă prin absurd s-ar mai fi cântat încă o dată – lucru total improbabil, datorită imensului efort, de altfel perfect conjugat cu participarea afectivă, cu tehnica, talentul și disponibilitatea sufletească a membrilor orchestrei, ca și a dirijorului lor –, publicul, vreo 4.000

Jukka-Pekka Saraste

de suflete, în ciuda orei târzii, ar fi rămas fascinați pe locurile lor, captivi în poveste. Și repet, toate astea, cu o simfonie foarte rar cântată, și deci foarte puțin cunoscută. Secretul cred că a constatat în faptul că viziunea dirijorului Jukka-Pekka Saraste asupra acestei simfonii a izvorât direct din viziunea lui Șostakovici. Prea a ieșit totul perfect! Dar, degajați și relaxați (de parcă ar fi cântat un vals), orchestră și dirijor s-au ridicat în picioare să mulțumească publicului pentru îndelungile-i aplauze. Ropote, ropote, ropote!, a căror ecou încă se mai aude și acum. Fericiți cei ce au fost martorii imperialului concert (partea a II-a) și infinite păreri de rău pentru cei ce l-au ratat.

De! Sunt foarte rare aceste fuziuni. Și cum nimeni nu are cum să le știe dinainte, doar norocul te ia de mână și te îndrumă!

Diodor Nicoară

- 70

Lava BRATU

În toamna anului 1969, la conducerea Corului Filarmonicii „Banatul” venea un tânăr de 27 de ani, purtând un nume rar, a cărui semnificație etimologică este *dar divin*. Proaspătul absolvent primea acest ansamblu de la maestrul Ion Romănu, cu următorul mesaj: „Eu cred că Dumnezeu mi te-a scos în drum și sper că nu greșesc. Te rog, însă, un singur lucru: când o să-ți vină rândul, și ție, să lași corul acesta pe mâna altuia, să nu îl lași mai rău decât l-ai găsit; dacă poți, mai bun”. Alegerea a fost într-adevăr providențială, Diodor Nicoară, discipolul de atunci, dovedindu-se un dirijor de mare vocație, care a sporit moștenirea încredințată.

Ca ucenic al maestrului Ion Pavalache și membru al corului „Gavril Musicescu”, tânărului dirijor i-a revenit munca de instruire a vocilor, „un antrenament extraordinar. Când am ajuns la Filarmonica din Timișoara, nu eram numai bariton în cor, ci aveam deja și o experiență de dirijor”. În stilul său concis, maestrul își rezumă întreg parcursul: „În septembrie 1969, Ion Romănu s-a retras de la corul Filarmonicii ca să-mi lase mie postul. Am funcționat împreună cu maestrul Mircea Hoinic până în '74, când dânsul s-a pensionat. Din '74 am rămas singur. Timp de 37 de ani am fost dirijor la Corul Filarmonicii „Banatul”. Ne aflăm, așadar, în fața celei mai longevive cariere de dirijor de cor al Filarmonicii „Banatul”, în timpul căreia s-a derulat o viață muzicală impetuoasă și exigentă, s-au deschis drumuri și mereu a fost o țintă de atins. Memoria colectivă, monografia corului și cronicile existente atestă un repertoriu de mare anvergură, cu un nivel tehnic-interpretativ de înaltă ținută. Sub bagheta sa, Corul Filarmonicii „Banatul” a sporit în strălucire și faimă. A abordat peste 1.000 de titluri din literatura muzicală românească și universală, în concerte vocal-simfonice și a *capella*, și a prezentat programe cu largă deschidere stilistică. Puternic atașat muzicii românești, și în special celei bănățene, Corul Filarmonicii „Banatul” ne-a oferit seri de neuitat, cu invitați de marcă, cu programe de cinstire a înaintașilor și a confracților în viață, cu delicioase cântece în grai

bănățean și nenumărate cereri de bis. Să ne amintim și faptul că sub conducerea sa, la Timișoara, s-au cântat zeci de lucrări în primă audiție (de multe ori absolută). Tot aici, din 1983, au fost posibile concertele de colinde, deoarece, cu popularitatea, naturalețea și cutezanța care îl caracterizează, muzicianul a reușit să mai înmoaie din dogmatismul vremii.

În marea sa dragoste pentru muzică, a creat evenimente, a fondat și a dirijat și alte formații, ca mândrul Cor din Chizătau, tinerescul „Menestrelli”, apoi corala bărbătească „Sabin Drăgoi” și concursul cu același nume sau corala camerală „Sursum Corda”. Din ampla sa activitate menționăm și înregistrările radio-

Duminică, bucurându-se de harul muzicii și, în același timp, se perfecționau sub bagheta unor dirijori amatori, ce-i drept, dar cu mare dăruire pentru comunitate. Faptul că nu erau dirijori cu școală le permitea să iasă din dogme, aceasta dând unicitate muzicii corale din Banat”. Redăm mărturie și despre cum a fost primită muzica de ritual ortodox la Marele Dom din Napoli: „După concert, au venit timizi și mirați să mă întrebe dacă aceștia sunt compozitori români, dacă sunt în viață, dacă e muzică nouă... Au rămas impresionați de amplitudinea muzicii bisericești din România. Mai târziu, când am ajuns să prezentăm această muzică și la Vatican, ea a început să fie recunoscută”. Despre corala „Sursum Corda”, „prima

prezență ortodoxă în istoria Vaticanului”, și unul dintre concertele dirijate acolo, maestrul povestește: „La spectacolul de gală al concursului din 1995, toate corurile participante au prezentat câte două, trei piese; ei bine, noi am prezentat un spectacol în toată regula de colinde românești. Am fost ovaționați minute în șir de către un auditoriu format din 5.000 de oameni. De atunci, primim invitații în fiecare an”.

Ajutat de spiritul său practic și o fantastică putere de muncă, la un moment dat, în imposibilii ani ai autofinanțării, dirijorul Diodor Nicoară a preluat și conducerea Filarmonicii „Banatul”, directoratul său continuând și după Revoluție, la dorința colectivului. Ca

orice artist autentic, s-a manifestat ca o conștiință a timpului în care trăiește, iar atitudinea sa civic-națională s-a făcut simțită și din postura de senator independent în parlamentul României. A lăsat în presa locală și centrală accente grave și semnale dramatice, care astăzi, după două decenii, uimesc prin acuratețea lor pătrunzătoare. A înțeles repede și că, în acea lume riscă să devină *vox clamantis in deserto* și că politica nu-i este cea mai potrivită tribună: „Este păcat că a fost nevoie să intre artistul în politică și nu cei care trebuiau s-o facă. Încet-încet, artistul se va retrage, pentru că nu va renunța la vocația sa”.

Astăzi, vocația și carisma sa artistică se manifestă în calitate de profesor asociat al Facultății de Muzică din cadrul Universității de Vest din Timișoara, unde conduce Corul instituției și susține un masterclass de dirijat coral. Ne vine să credem sau nu, maestrul Diodor Nicoară a împlinit 70 de ani. Ocazie să îi dorim viață lungă și frumoasă și să-i adresăm un cald La mulți ani!

Diodor Nicoară dirijând

TV și de la marile case de discuri, mijloace minunate de propagare a creației românești clasice și contemporane.

Dirijorul și-a condus coriștii în nenumărate concerte, concursuri și festivaluri în țară, dar și în turnee și concursuri internaționale, de unde s-a întors cu lauri și excelențe cronici. Premiile sale sunt importante, iar dosarele de presă impresionante. Dintre distincții, amintesc Premiul Asociației Oamenilor de Teatru și Muzică, apoi premiile de la Vatican și Ordinul Național „Serviciu Credincios” în grad de Cavaler. Alături de mulțimea cronicilor care vorbesc despre profesionalismul și gustul desăvârșit al dirijorului, în mapele sale există și declarații proprii, în interviuri, materiale relevante. Iată, de pildă, o mărturisire în care Domnia-Sa se definește în raport cu ceilalți: „Cred sincer în colectiv, în seriozitatea lui, cred în cinste și în corectitudine, sunt optimist, îmi iubesc bănățenii și țara”. Citez și un fragment referitor la fenomenul coral bănățean: „Reamintesc importanța bisericii, unde oamenii se întâlneau în fiecare

Liedul românesc la rampă

Recitalul Extraordinar de lied care a încununat în Saloanele Cercului Militar din Brașov Cursurile de Măiestrie Artistică oferite de soprana Mariana Nicolesco în cadrul Festivalului și Concursului Național al Liedului Românesc, a atins culmi ale entuziasmului prin splendoarea și magia creațiilor interpretate și prin nivelul excepțional la care le-au prezentat tinerii interpreți.

Mariana Nicolesco: «Triumful manifestărilor dedicate liedului - un eveniment excepțional al culturii noastre»

Artă de o noblete absolută, artă a interiorității secrete a sufletului exprimată printr-un stil de o supremă eleganță și rigoare, liedul a reintrat în patrimoniul viu al culturii noastre odată cu Festivalul, Concursul și Cursurile de Măiestrie Artistică inițiate de marea soprană în anul 2003. Liedul românesc și-a revelat imensa bogăție expresivă, fondată pe vechiul nostru *cântec de dor*, liedul românesc considerat în contextul european al acestei arte, așa cum a fost pus în valoare an de an de aceste importante manifestări.

Recitalul Extraordinar care a încheiat ediția din acest an a fost închinat în mod special aniversării a 150 de ani de la nașterea lui Claude Debussy și comemorării lui Jules Massenet, la 100 de ani de la trecerea sa în eternitate. De asemenea, lui Johannes Brahms și lui Felix Mendelssohn Bartholdy, lui Tiberiu Brediceanu, la 135 de ani de la naștere, și maeștrilor contemporani, Carmen Petra Basacopol și Adrian Pop prezenți în sală și care, împreună cu Mariana Nicolesco

Carmen Petra Basacopol

Adrian Pop

și cu renumitul muzicolog Octavian Lazăr Cosma au lucrat cu tinerii interpreți în fiecare din zilele consacrate acestor Cursuri de Măiestrie Artistică.

«Am fost fericită să văd cât de frumos au fost cântate superbe lieduri de Debussy și Massenet interpretate și de mine, în Recitalurile mele la Teatrul alla Scala din Milano, ca și liedurile lui Brahms, acompaniată atunci de marele pianist Robert Kettelson. Și trebuie să subliniez acum că Peter Kolcsar s-a impus și el ca un formidabil pianist, atât în repertoriul amintit cât și în repertoriul românesc», a declarat Mariana Nicolesco.

Au entuziasmat pur și simplu prin măiestrie, sensibilitate, inteligență, rafinament stilistic sopranele Nicoleta Maier, Bianca Mărgean, Aida Pavăl, Daniela Păcurar, Noemi Veress, baritonul Cristian Hodrea și, să nu vă mirați, baritonul chinez Shuang Fang, care studiază canto la București, uimind publicul prin modul în care a interpretat liedurile românești ale lui Tiberiu

Brediceanu. Creațiile acestuia, ale lui Carmen Petra Basacopol și Adrian Pop au încântat publicul, dovedind încă o dată că manifestările dedicate *liedului* nostru constituie un eveniment excepțional al culturii românești în

context internațional.

IOAN D. CHIRESCU Monografie de Mariana Popescu

Am să încep acest demers cu un citat care a devenit emblematic, ca mod de gândire și de implicare pasionată a Mariane Popescu, în realizarea celor două monografii dedicate marilor personalități dobrogene – Ioan D. Chirescu și Boris Cobasnic: «A defini destinul unui artist înseamnă a investiga universul complex al personalității sale urmărind sinuosul drum spre perfecțiune pentru care își dedică întreaga sa viață. Puțini sunt cei care în lupta pentru îndeplinirea unui ideal, au parte de satisfacții pe măsura sacrificiilor.»

În decembrie 2011 a avut loc la Cernavodă a XXX-a ediție a Festivalului Coral Internațional *Ioan D. Chirescu* – realizare de amploare dedicată memoriei compozitorului, dirijorului, pedagogului-rector al Conservatorului de Muzică «Ciprian Porumbescu» din București și, în special, **omului** de neuitat care a fost remarcabilul muzician *Ioan D. Chirescu*.

În deschiderea festivalului a fost lansată monografia *Ioan D. Chirescu*, cu un cuvânt introductiv susținut de subsemnata, în calitate de președintă a juriului, dar și ca studentă a maestrului, rememorând atmosfera care se degaja în preajma sa, de profundă blândețe, înțelepciune și profesionalism, precum și o prezentare explicită a lucrării de către autoare.

În acest context, am ocazia să scriu despre Mariana Popescu, personalitate complexă, care s-a impus în contextul vieții muzicale românești într-o ipostază plurivalentă – compozitor, muzicolog, dirijor și pedagog înzestrat cu acea capacitate de acumulare, sinteză și redare firească a fenomenului

muzical, pornind de la profunzimea lui trăire și înțelegere, atât în ceea ce privește actul creator în sine, concretizat în lucrări care i-au adus mai multe premii naționale de prestigiu și un premiu internațional, cât și prin reputatele concerte în țară și străinătate, în calitate de dirijor dăruit și competent, cu cele trei coruri pe care le-a înființat în decursul timpului – *Campanella*, *Cantilena*, *Villanella* – obținând mai multe premii internaționale. De remarcat bogata sa activitate muzicologică, de factură științifică, concretizată în prețioase lucrări teoretice de specialitate, cât și printr-un bogat evantai de conferințe, studii, comunicări științifice, contracte de cercetare pe plan național și internațional, cursuri și mai multe cărți tipărite etc.

Iată o sumară incursiune în prolifică și diferențiată sa activitate care creionează profilul unui remarcabil muzician dăruit artei muzicale corale.

Într-un moment în care încă mai trebuie insistat ca eficiența tiparului, în ceea ce privește creația corală românească, să-și găsească expresia reală, apare o idee lăudabilă a reputatei edituri *Ex Ponto* pentru preocupările cultural-educative, dorind să le scoată în relief și să așeze valorile spirituale românești pe locurile bine meritate în ierarhia lor firească.

Aș sublinia acest fapt, ca act de cultură, cu implicații generale, în sensul respectului față de valoroasa tradiție corală a neamului nostru. În acest context, consider ca o realizare de excepție tipărirea lucrării Mariane Popescu dedicată personalității marcante a lui **IOAN D. CHIRESCU**.

Rulajul pe cele cinci capitole – încadrate de o *Prefață* semnată de compozitorul și eminentul pedagog Dragoș Alexandrescu și *Cuvântul înainte* al autoarei – este susținut și argumentat prin idei teoretice personale, a ceea ce reprezintă motivația, implicarea intro- și extra-perceptivă a fenomenologiei artistice abordate.

Nu ar avea sens prezentarea fiecărui capitol în parte, deoarece acest lucru l-a realizat substanțial autoarea. Are sens, însă, marcarea unor idei importante referitoare la evoluția sau involuția artei corale românești în condițiile istorico-sociale pe care le-a străbătut țara noastră în decursul timpului. Una din ideile rulate de autoare, în consens cu crezul marelui pedagog Ioan D. Chirescu, are în obiectiv educația prin cântul coral: "în condițiile secolului XXI în care întâlnim frământări în toate compartimentele vieții, un rol deosebit în modelarea copiilor și tinerilor îl are educația artistică prin intermediul cântului coral, care aduce un plus de echilibru intelectual și emoțional, stimulează creativitatea, fiind esențială pentru modelarea personalității umane. Practica muzicală a demonstrat faptul că activitatea de a cânta în cor reprezintă nu numai o funcție muzicală, ci și o funcție socială."

Acest fenomen a fost observat în America și în alte state cu economie dezvoltată și, în consecință, s-a dat importanța cuvenită educației muzicale, ceea ce vine în contradicție cu modalitatea autohtonă de a "sprijini", în general, valoarea și, în special, arta muzicală cultă prin *scoaterea orelor de muzică din școli și licee*, fenomen regretabil care a dus în timp la lipsa unei culturi muzicale generale, la cultivarea prostului gust și la confundarea dramatică a valorilor, ajungându-se până la inversarea lor.

Există și au existat oameni dăruiti adevăratei arte muzicale. Aceștia au cultivat valoroasa tradiție a creației corale românești, devenind ei înșiși modele de netăgduit pentru viitor. S-ar putea da, în acest sens, multe exemple benefice, dar mă

rezum la optica compozitorului Alexandru Pașcanu care ne-a oferit una dintre cele mai frumoase și plastice definiții ale corului: "Consider corul un instrument, o orgă umană cu coarde vocale, acționată prin niște clape numite suflete. Mănuirea claviaturii la cel mai înalt nivel este partea cea mai anevoioasă a celui care o acționează. Cine se grăbește să obțină sonorități, neglijând claviatura, nu va ajunge departe și, mai ales, nu va atinge marile înălțimi."

Mărturisesc că în urma parcurgerii volumului scris de autoare, axat pe problematica complexă a muzicii corale, am avut momente de împlinire a ceea ce reprezintă vocea umană, prin cânt și simțire, din trecutul istoric îndepărtat al vremilor încă neuitate, până în zilele noastre, vremi care nu arareori par a fi uitate.

În acest sens, amintesc unul din gândurile personale: *în privința muzicii vocale, instrumentul primordial în făurirea și perpetuarea artei sonore, cea care a situat glasul uman la nivelul exprimărilor sufletești prin sunete nedefinite verbal, cea care a pus cuvântul cu zdrobitoarea-i forță de expresie pe rampa universului sonor, ea va dăinui deapănuri atâtea vreme cât umanul percepe și comunică prin simțuri și cuvânt.*

Având în vedere că muzica, în general, și cea vocală, în special (întrucât au la bază cuvântul), este un neprețuit refugiu al sufletelor, demonstrându-se aceasta prin vibrația adâncă a celor care ard în timp, și peste timp, în „focul viu” al artei sonore, sunt îndreptățită să afirm că indiferent de mersul implacabil al istoriei sau de transformările inerente ale societății, arta vocală va exista atâtea vreme cât muzica va rămâne *liantul inefabil și etern al sufletelor umane.*

Revenind la lucrarea Mariane Popescu care a suscitat o seamă de considerații, fiind incitantă din mai multe puncte de vedere: istoric, științific, estetic și emoțional, ea se definește prin ideile pertinente expuse,

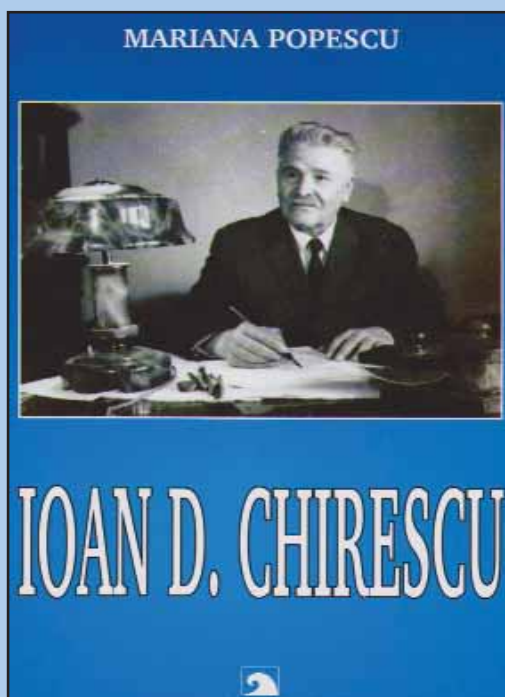
cât și prin referințe ce acoperă zone ale cunoașterii cu privire la evoluția artei corale, creație și interpretare în interdependență cu evoluția instrumentului aferent (corul) peste care s-a derulat caruselul istoriei, rostogolind timpul cu încărcătura lui specifică, diferențiată.

Volumul intitulat *Ioan D. Chirescu* este, de fapt, o încununare a unei deosebite activități în plină evoluție, interesantă ca problematică și desfășurare, utilă procesului de învățământ de specialitate, și reprezintă mărturia vie a unui muzician de substanță, sensibil și dăruit cu adevărat artei muzicale într-o permanentă căutare și meditație asupra complexității existenței. Sunt relevante următoarele cuvinte ale autoarei: „Ioan D. Chirescu ocupă un loc de frunte în galeria muzicienilor români, în tripla sa calitate de compozitor, dirijor și pedagog. În fiecare dintre aceste domenii care s-au întrepătruns în permanență pe tot parcursul activității sale, *Maestrul* a lăsat urme puternice, aducând contribuții însemnate...Maestrul nu este uitat pentru că *marile spirite străbat veacurile.*"

Irina ODĂGESCU-ȚUȚUIANU

Mariana Popescu

Laudatio

Chiar cu o zi înainte de Deschiderea celui mai strălucitor festival al Artelor Spectacolului Muzical, organizat de Teatrul Național de Operetă "Ion Dacian", managerul general al acestei instituții, Ioan Răzvan Dincă, a primit o excepțională distincție din partea statului maghiar.

Medalia "Pro Cultura Hungarica" i-a fost decernată de către Ambasadorul Republicii Ungare, într-un cadru ceremonios, Excelența Sa accentuând faptul că Răzvan Dincă este singurul român onorat cu această prețioasă recunoaștere, primită în urma numeroaselor evenimente create la București și la Budapesta, musicaluri, operete și concerte, în care a pus în valoare valențele excelționale ale colaborării dintre artiștii români și cei maghiari.

După prezentarea ordinului prin care se conferă medalia, a fost citit un LAUDATIO, scris de către Alina Moldovan, prim-colaborator al laureatului, cea care cunoaște cel mai îndeaproape activitatea și succesele lui Răzvan Dincă.

Excelențele Voastre,
Distinși invitați,

Cu acest fericit prilej, îmi revine iată onoarea și bucuria de a spune câteva cuvinte despre un coleg și apropiat colaborator și, mai presus de aceasta, despre un prieten drag.

Meritele sale profesionale sunt numeroase și se leagă de o lume căreia i s-a dedicat în totalitate atât în calitate de manager, cât și în calitate de om de creație, și anume aceea a artelor spectacolului. Pentru a menționa doar câteva dintre momentele-cheie ale parcursului său profesional impresionant, voi începe cu faptul că în anul 2002, la vârsta de numai 28 de ani, devenea cel mai tânăr manager de teatru din țară, preluând conducerea Teatrului „George Ciprian” din Buzău, unde s-a remarcat prin abordarea sa modernă, activitatea intensivă, precum și calitatea și anvergura proiectelor inițiate și introducerea acestei instituții în circuitul teatral european.

Doar patru ani mai târziu, proiectul de management inovator pe care l-a propus pentru o instituție de această dată cu rang național - Teatrul de Operetă – avea să îi dea șansa de a imprima un nou curs unui teatru până atunci aproape inexistent în peisajul cultural-artistic. În afara schimbării complete a perspectivei instituției și a inițierii și coordonării unor proiecte de mare anvergură (precum Festivalul anual „Viața e frumoasă!” sau proiectul european SCENART – Sprijin pentru competențe în artele spectacolului din România), conducerea sa a însemnat interacțiunea permanentă cu lumea spectacolului muzical de peste hotare și îmbogățirea activității teatrului cu un tip de spectacol puțin exploatat în România, însă extrem de apreciat în străinătate: spectacolul de musical.

Nu în ultimul rând, acestei activități manageriale i se adaugă și o bogată activitate artistică, ce a rezultat în montarea a peste 20 de spectacole de teatru dramatic și teatru muzical începând cu anul 2000.

Premisa pentru reușitele sale și pentru acest parcurs profesional de excepție au reprezentat-o fără îndoială calitățile sale profesionale, la care sunt martori toți cei care au lucrat alături de el – stilul de management îndreptat spre viitor, curajul și tenacitatea de a construi și reconstrui lucruri mari și, pentru a sintetiza, capacitatea de a urmări un ideal prin mijloace suficient de pragmatice încât acesta să devină realitate. Exemplul cel mai recent îl constituie energia cu care a luptat pentru ca Teatrul de Operetă să beneficieze în sfârșit de o sală de spectacole proprie, modernă și adecvată activității sale. O personalitate vizionară care a știut să îi motiveze, să îi mobilizeze și să le ofere instrumentele necesare reușitei acelora din echipa sa, insuflându-le încredere și în momentele mai dificile și îndrumându-i.

În câteva cuvinte, este vorba despre tendința spre perfecțiune, despre noblețe chiar și în situații limită, despre simțul valorii, despre putere și totodată sensibilitate, despre stăruință și, nu în ultimul rând, despre permanenta căutare a idealurilor. Îi mulțumesc pentru prietenia sa și pentru toate lucrurile pe care le-am învățat făcând parte din aceeași echipă și îl felicit din suflet pentru acest premiu.

Vă mulțumesc pentru atenție!

Primul masterclass de instrumente vechi orientale din România

Cleopatra DAVID

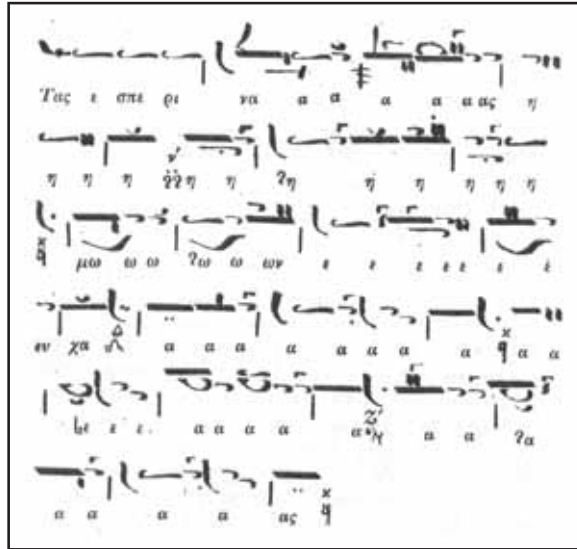
După seria de concerte de muzică orientală și muzică veche românească organizate anul trecut de Asociația pentru Cultură și Tradiție „Anton Pann” împreună cu Institutul Cultural Român în cadrul programului *Când Bizanțul eram noi*, un nou proiect, de data aceasta educațional, a adus în prim plan muzica de curte din Țările Române. Echipa condusă de doctorandul Constantin Răileanu explorează un sector al istoriei muzicii românești practic absent din tratatele conservatoarelor, aducând prin concertele lor dovada sonoră a ancorării culturii noastre în spațiul oriental. Proiectul actual face un pas înainte, propunând formarea tinerilor muzicieni în acest tip de muzică și implicând în folosirea instrumentelor specifice.

În perioada 30.09.2012 – 06.10.2012 a avut loc la București primul masterclass dedicat muzicii orientale organizat de Asociația pentru Cultură și Tradiție „Anton Pann”, proiect finanțat de Administrația Fondului Cultural Național. Au fost invitați muzicieni renumiți din Grecia și Turcia: Alkis Zopoglou – kanun (Grecia), Ahmed Şahin – ney (Turcia), Kyriakos Petras – vioara (Grecia), Mehmet Bitmez – oud (Turcia), Mehmed Fatih Zulfikar – percuție (Turcia). Cursurile au fost urmate de un concert al absolvenților, susținut în data de 10 octombrie în studioul „Mihail Jora” al Radiodifuziunii Române

Intitulat „Tradiție și Măiestrie”, concertul i-a adus pe scenă pe membrii Formației Vocal-Instrumentale de Muzică Veche „Anton Pann”: Alina Constanța Horez – vioară, Alexandru Stoica – oud (laută araba), Andrei Zamfir Andrei – *baglama* (laută cu gât lung) Raileanu Constantin – voce și *daire*, și pe invitații lor Cristian Nica – voce și *darbuka* egipteană și Călin Burloiu – *bendir*, cu toții fiind

absolvenți ai cursurilor de instrumente tradiționale orientale. Spectacolul a fost structurat în două părți: prima dedicată muzicii otomane și celei românești devenită populară în spațiul otoman, iar partea a doua a conținut lucrări grecești, turcești și românești din secolul al XIX-lea.

Am ascultat astfel în prima parte *peşrevuri* (formă instrumentală a muzicii otomane) din colecția lui Dimitrie

Cantemir și lucrări de Nâyî Osman Dede (sec. XVII-XVIII), Hulusi Gökmenliö (sec. XX) și Anton Pann. Alăturarea *Sarabandei* din Colecția *Ali Ufki* (sec. XVII) unui *peşrev* din colecția Cantemir, ambele în același *maqam* (scara modală specifică muzicii perso-arabe) a fost, așa cum declara și conducătorul ansamblului, Constantin Răileanu, o idee preluată de la Kiya Tabassian – muzician de origine iraniană, conducătorul ansamblului *Constantinople* prezent anul trecut în concertele proiectului *Când Bizanțul eram noi*. Alăturarea celor două

piese are rădăcinile în practica muzicii orientale în care melodiile transmise oral erau îmbogățite. Subtilitățile inтонаționale ale *maqamurilor* și ornamentica microtonală specifică au fost strălucit redade de soliștii instrumentali: oud-istul Alexandru Stoica și violonista Alina Constanța Horez. Cei doi au avut pe rând momente de virtuozitate, de lirism, apoi împreună au construit dialoguri mergând până la duel

și în final au restabilit unitatea discursului. Nu au lăsat rece publicul nici momentele solistice ale lui Constantin Răileanu, a cărui voce caldă se plia cu ușurință pe melismele cântului oriental.

Cea de a doua parte a concertului a conținut melodii aparținând sultanului Abdul Aziz, lucrări din colecția lui Anton Pann sau piese anonime românești și grecești din secolul al XIX-lea. Foarte interesante și surprinzătoare realizare de Constantin Răileanu cu melodii din cele trei culturi. Și poate cel mai interesant din acest punct de vedere a fost bisul care a adus pe scenă un vechi cântec cunoscut cu numele de „Hora morii”, citat de George Enescu în *Rapsodia I* și găsit de Constantin Răileanu într-o culegere...grecească. Cei doi soliști instrumentali au avut din nou ocazia să afirme suplețea tehnică și finețea inтонаțională, în special violonista Alina Horez, care a dovedit în *Colajul de dansuri românești* din

Colecția *Izvoare ale muzicii românești* - Gheorghe Ciobanu (1976 - 5') o agilitate remarcabilă.

Am urmărit cu interes concertul din 10 octombrie și, deși mi-aș fi dorit să-i văd pe scenă și pe maeștrii acestor

tineri interpreți și cercetători, structura programului și nivelul artistic nu au dezamăgit. Inițiativa Asociației pentru Cultură și Tradiție „Anton Pann” de a redescoperi și completa paginile lipsă ale istoriei muzicii românești este una ambițioasă. Proiectele lor nu au doar valoare istorică, ci de redescoperire și restabilire a propriei identități, obstacole fiind atât tendința actuală de globalizare, cât mai ales preferințele culturale ale societății contemporane ce pendulează între nostalgie și snobism.

MAIA CIOBANU 2012

Corina BURA

Este un mare privilegiu pentru noi, cei care urmărim cu interes și simpatie fenomenul muzicii românești contemporane, să asistăm la serile atât de interesante pe care Muzeul Național „George Enescu” în colaborare cu UCMR le organizează în somptuoasele săli ale Palatului Cantacuzino. Sunt ceasuri în care este etalată o artă de cea mai bună calitate, prin selecție, prin interpreți și mai ales datorită faptului că întotdeauna mistagogul este întrupat de către o persoană extrem de competentă, dacă nu de însuși autorul a cărui operă este supusă judecății unei asistente avizate; pentru că, hélas, pe impunătoarele porți pășesc doar muzicieni de rang înalt sau studenți pasionați (îmbucurător, în număr destul de mare) care se implică în tot acest demers. Joi, 11 octombrie compozitoarea **Maia Ciobanu** a fost subiectul unui portret, mai bine zis al unui autoportret sonor, programul cuprinzând reperele unui traseu care numără 31 de ani de creație (1981-2012). Concertul a fost dedicat memoriei poetului **Tudor Mihai Cazan**, o sensibilitate excepțională prea timpuriu absorbită de Continuum. La acest gest s-a asociat și unul dintre marii seniori ai componisticii românești, **Octavian Nemescu** prin lucrarea al cărei titlu nu mai are nevoie de nici o explicație *Le roi va mourir?!*, profetică inspirație care va marca și destinul propriei familii... Echipa interpreților a cuprins colaboratorii fideli, recunoscând astfel pe violonista **Cornelia Bronzetti**, Cvartetul *Florilegium* alcătuit din **Marius Lăcraru**, **Ladislau Csendes**, **Maria Fecioru** și **Anca Vartolomei** în timp ce sunetul pentru muzica electronică sau electro-acustică a fost asigurat de ing. **T. F. Cazan**; textul programului a fost conceput și susținut de Maia Ciobanu. Seara

și rămâne instrumentul principal care creează spațiul și modelează timpul aflat sub stăpânirea Destinului, cel din urmă personificat de o formulă ritmico-melodică a cărei desinență este interogativ-imperativă, extrasă parcă din arsenalul beethovenian. Pe acest suport apar celelalte evenimente muzicale dominate de vasta intervenție a viorii soliste mânuite cu mare siguranță și acuratețe de experimentata **Cornelia Bronzetti**. Tensiunea crescândă a intervalelor de cvartă mărită și octavă micșorată, țesute pe ritmul obsedant se prelungește într-o Coda amplă, sfâșietoare.

Următorul capitol, *Jurnal 2008* pentru cvartet de coarde, ne introduce în altă atmosferă, cumva tangentă celor *Trei sculpturi*, o pendulare dramă-vis, în care cu aceleași mijloace elaborează alte strategii interesante, realizând un cuprinzător A-B-A al acestui segment de program. Lucrarea maestrului Nemescu are o istorie insolită: începută în 1968 sub sugestia dramei lui Eugène Ionesco (*Le roi se meurt*, 1963 - o meditație metafizică asupra apropierei morții și a chinurilor agoniei), opus stilistic catalogat ca fiind o anticipare a apariției direcțiilor morfogenetice, ea va fi refăcută și dedicată tânărului poet în retorica titlului *Le roi doit mourir?!*. Într-un fel scrierea aparține teatrului instrumental, începând cu preludiul solistului Marius Lăcraru pe un text à la manière de Leclair care degenerază, cântat fiind pe viori din ce în ce mai mici, asociat cu gesturi care sugerează degradarea fizică. Este o metaforă la stingerea sau marginalizarea oricărui tip de aristocrație, legată cu absența calității, cu incapacitatea, cu neputința...cu martirajul simbolizat de fularul roșu al autorului care manevra suportul electroacustic. Seara s-a încheiat cu două suprafețe multimedia, *Manifest elitist 2009* și *Hortus Domini magnum est* alcătuite de Maia Ciobanu, unde este reluată tema necesității existenței unei adevărate elite și nu cea confecționată de media, „arta având diverse probleme de comunicare pentru că operează la mai multe niveluri de comunicare”. În ordine inversă, de această dată, imaginile acompaniază muzica, ele nefiind subiectul propriu-zis. Pentru *Hortus...* se face un mixaj între muzica electroacustică, intervențiile unui grup de 5 instrumentiști (recunoaștem în peliculă pe Barry Webb, Ana Chifu și Al. Athanasiu) texte recitate de Bogdan Nichifor, extrase din Eminescu, Shakespeare, Dali, Eluard, fragmente din scrierile lui Caragiale, Delavrancea sau din discursurile unor binecunoscuți politicieni. Totul “pendulează între Etern și Efemer, între știrile curente și picturile unui Dali, Miro, Bosch”. Așa cum afirma autoarea într-un interviu : “... *Hortus Domini magnus est* se implică în veșnica noastră actualitate – cea în care demagogia, lăcomia, prostia sunt de prea multe ori mai vii decât sinceritatea, curajul, fantezia și simțul umorului. ...”. Seara s-a dorit a fi un omagiu, o *Missa da requiem* nu numai pentru Tudor M. Cazan, ci pentru toți tinerii care au părăsit prea devreme, prea tragic acest nivel al existenței: Tudor Dumitrescu, Călin Ciora, Cristian Nemescu ș.a.

Cvartetul Florilegium

s-a deschis cu o lucrare scrisă în 1981 intitulată *Trei sculpturi pentru cvartet de coarde* inspirate din plastica lui Constantin Brâncuși: *Cumînțenia pământului*, *Himera* și *Muza adormită*. Tehnica precisă a scriiturii este ascunsă de efecte care creează un spațiu al visului în care se insinuează structuri distincte întrețesute sau fragmentate, completate cu texte poetice. Un câmp virtual al halucinației hipnagogice, languros, populat cu glissandi, tremolo, ponticello, ornamentat, bizantin, în care dăm frâu imaginației la ...”ce poate visa o muză”... Dacă unii creatori de muzică dezvoltă clase de compoziție, Maia Ciobanu păstrează totul într-un *Jurnal al vieții*, care înglobează opera sa, de trăire propriu-zisă, așternută pe portativ, iar *Jurnal '99* este unul dintre cele mai dramatice. În acest caz muzica electroacustică devine

Seară romantică la Ateneu

Carmen MANEA

Duo-ul alcătuit din violonista Oana Spânu-Vișenescu și pianista Manuela Giosa a susținut un recital cameral pe scena sălii *Studio* a Ateneului Român în 21 octombrie 2012, cu un program care a cuprins creații de anvergură ale compozitorilor Robert Schumann, Johannes Brahms și Antonin Dvorak. Prestația de înaltă ținută artistică a confirmat valoarea celor două interprete, care colaborează în formația de duo din timpul studenției. Manifestarea artistică a fost dedicată domnului profesor universitar doctor Șerban Dimitrie Soreanu, mentorul și îndrumătorul celor două apreciate interprete (în perioada studenției și în calitate de asistente la clasa de muzică de cameră a acestuia), cu ocazia aniversării a 40 de ani de activitate în Conservatorul bucureștean. În debutul programului a fost prezentat ciclul de **Piese fantezii (Fantasiestücke) opus 73** de Schumann, lucrare elaborată pentru clarinet și pian, în anul 1849, pe partitura căreia compozitorul a menționat *ad libitum vioară sau violoncel*. Această capodoperă camerală de mare dificultate tehnică și de rafinament artistic, poate fi abordată cu succes doar de interpreții cu mare experiență, care dețin secretele artei instrumentale. În versiunea realizată la vioară și pian, am admirat în aceeași măsură prestația de mare

calitate a fiecărui instrument în parte, precum și colaborarea specifică în procesul interpretativ. Oana Spânu-Vișenescu s-a remarcat prin tonul cald, expresiv și vibrant, prin sensibilitatea și firescul cu care a reliefat frazele lirice, precum și prin etalarea unei violonistici pline de forță și strălucire. Manuela Giosa are un tușeu catifelat, subtil diferențiat, care îi oferă posibilitatea evocării celor mai rafinate efecte dinamice și timbrale; în același timp, interpreta posedă o pianistică de bravură de tip lisztian, care conferă monumentalitate și dramatism momentelor de anvergură instrumentală. Împreună, interpretele au evocat cu măiestrie și sensibilitate un scenariu programatic, care a îngemănat imagini muzicale marcate de lirism confesiv, momente pline de patos și vitalitate și tablouri narrative, cu tentă nostalgică. Colaborarea la înalt nivel artistic a celor două muziciene a pus în valoare expresivitatea discursului muzical, echilibrul dintre fantezie și rigoare în interpretare, precum și viziunea proprie asupra creațiilor respective.

A urmat **Sonata opus 120 pentru violă și pian** de Brahms (elaborată inițial pentru clarinet și pian). Remarcabilă prin organicitate, prin inventivitate melodică, prin atmosfera senină, încărcată de adeseori de nostalgie, lucrarea, poartă trăsăturile inconfundabile ale stilului simfonic brahmsian. Cele

două protagoniste au reliefat cu măiestrie bogăția țesăturii sonore, în care sunt percepute elemente de ciclicitate (melodică ori ritmică). Publicul a admirat pe rând dialogul sensibil desfășurat în stil improvizatoric în prima mișcare *Allegro amabile*, energia plină de strălucire și avânt din *Allegro appassionato* (mișcarea a doua, *scherzo*), dar și contrastul expresiv și de caracter din secțiunea mediană (*trio*), care evocă original sonoritatea coralului și vibrația clopotelor. Finalul sonatei, în formă de temă cu cinci variațiuni a prilejuit interpretelor

etalarea calităților în domeniul frazării, al dinamicii și al timbralității, în realizarea unor subtile diferențieri agogice, în crearea unei atmosfere contemplative, plină de noblețe și poezie. Membrele formației de duo au fost preocupate în egală măsură de realizarea instrumentală la parametrii cei mai înalți a discursului muzical, de conturarea expresivă a fiecărui sunet/motiv/ frază muzicală, de evidențierea bogăției trăirilor sufletești și a profunzimii semantice a capodoperei brahmsiene. Oana Spânu-Vișenescu, a dovedit a fi la fel de buna interpretă și în postură de violistă.

În încheierea recitalului au fost prezentate cele **Patru piese romantice pentru vioară și pian, opus 75** de Dvorak. Lucrările originale, de mare frumusețe și dificultate, stau mărturie pentru evoluția gândirii muzicale a compozitorului. Acesta a creat un ciclu în care piesele mediane (cu caracter pasionat, marcat de elanuri și tensiuni) sunt încadrate de piese lirice, cu mare încărcătură emoțională, în care nostalgia alternează cu contemplarea și meditația filozofică. Cele două muziciene au dezvăluit bogăția expresivă a muzicii cu mult rafinament și dăruire; au reliefat cu măiestrie turnurile melodice, imprevizibilul ritmic, frumusețea armonică și inflexiunile modulatorii. Dacă prima piesă *Allegro moderato* a sugerat o atmosferă de visare, în nuanțe delicate, piesa următoare, *Allegro maestoso* a întruchipat un tablou plin de vigoare, în care motivele energice au alternat cu motive dansante, pline de vervă și de accente umoristice. În piesa a treia, *Allegro appassionato*, interpretele au reliefat cu rafinament și dezinvoltură frazele muzicale de amplă respirație, caracterizate prin cantabilitate generoasă, elan și optimism. Piesa a patra, *Larghetto*, cu care se încheie ciclul s-a remarcat prin subtilitate expresivă și bogăție semantică. Cele două interprete au dat dovadă de maturitate și creativitate în conturarea unor imagini muzicale contrastante (având la bază același motiv muzical descendent, în ritm punctat). Publicul a fost fascinat de frumusețea frazelor muzicale, care evoluează gradat, de la nuanțe delicate, abia șoptite, în piano, spre momente dramatice, de mare forță expresivă. După culminațiile în fortissimo, revin motivele delicate abia șoptite. Lucrarea se încheie într-o atmosferă misterioasă, contemplativă, în care autorul, interpreții și publicul sunt invitați să mediteze împreună asupra unor probleme existențiale.

Seara romantică s-a încheiat într-o atmosfera lirică, subtilă, creată prin intermediul lucrării *Salut d'amour* de Edward Elgar, oferită la bis. Recitalul cameral a fost o reușită pe plan artistic, o dovadă a profesionalismului și colaborării fericite dintre cele două interprete. Pentru publicul aflat în sală, a fost o adevărată delectare și o lecție de stilistică interpretativă.

Festivalul de la Sopot

Oana GEORGESCU

Festivalul Internațional de Muzică de la Sopot, Polonia este unul dintre cele mai longevive concursuri de gen din Europa și nu numai (încă de la primele ediții au participat concurenți din Asia, Africa, America sau Australia), dar a reprezentat, cel puțin în anii '70 - '80, o rampă de lansare pentru interpreții români. Vedete ale muzicii ușoare românești au evoluat și chiar au triumfat pe scena (Opera Lesna) aflată într-una din cele mai frumoase și luxoase stațiuni de la Marea Baltică, cu un reper arhitectonic aflat chiar pe malul mării: „Grand Hotel”, cartierul general al Festivalului. Nicolae Nițescu, Margareta Pâslaru, Marina Voica, Aurelian Andreescu, trupa „Phoenix”, Cornel Constantiniu, Mirabela Dauer, Corina Chiriac, Marius Nedelcu (fost component al trupei Akcent) sau Giulia au participat sau au susținut recitaluri cu mare succes la Festivalul de la Sopot, asemeni celor mai mari vedete ale muzicii pop internaționale. Enumerăm doar câteva: Charles Aznavour, Kim Wilde, Whitney Houston, Bryan Adams, La Toya Jackson, Vanessa Mae, Gloria Gaynor, Ricky Martin, Zucchero sau Shirley Bassey.

Ei bine, puțini sunt aceia care știu că, la începutul anilor '70, Sopot-ul a fost cucerit de celebrul actor, dar și fascinant interpret, Alexandru Arșinel.

Amintirile periplurilor sale poloneze sunt redată cu farmec și savoare de îndrăgitul actor în cartea intitulată „Din Dolhasca pe... Calea Victoriei” (Editura „All”). Un „dialog” cu jurnalista Maria Capelos în care maestrul își povestește viața cu vervă, emoție și mult umor. Vom reda în exclusivitate doar câteva fragmente din capitolul intitulat “<<Arsenal>> și... <<Mona Lisa>> poloneză”, suficient pentru a vă convinge

că această carte trebuie musai citită și mai ales savurată. “Mulțumită vocii mele de bariton, am reușit să cunosc o lume-ntreagă. Într-o perioadă grea pentru mine, când nu reușeam să joc prea mult în teatru, am obținut în 1967 o colaborare la un bar din București. (...) în lumea barurilor pătrundeau doar cele mai mari vedete ale muzicii ușoare românești”. A reușit cu

travesti-ul! Era un negru „vopsit” seară de seară, care cânta din repertoriul lui Nat King Cole. A cântat la Melody, Continental, Atlantic, Athénée Palace și Kiseleff. „În iarna '72-'73, de ziua prietenului meu Nae Dinică, Dumnezeu să-l odihnească!, care prezenta programul de la Continental, mă duc la el. Mă rugase să-i cânt de ziua lui, cu orchestra, <<Mona Lisa>>, piesa mea de rezistență. Atunci a venit un domn de la ARIA și-mi spune: <<Măi, Arșinel, uite, în seara asta a venit să vadă programul o impresară de la Sopot, din Polonia, și ar vrea să ia și niște cântăreți. S-a hotărât să-l ia pe Bănică, balerinul, pe Teodorescu și ar vrea să te ia pe tine în primăvară. Te-ar interesa?>>. „Mi-am făcut formele să plec la Sopot (...). M-am urcat în avion, am ajuns la Varșovia și de acolo am mers cu trenul o noapte întreagă într-un picior, la clasa a II-a până la Sopot, cu o valiză imensă în care aveam toată garderoba mea. Am coborât pe peron și am urmat instrucțiunile date de polonezi, la minut, nemțește: <<ai coborât din tren la ora 7.00, mergi în spatele Gării, iei un taxi și te duci pe Strada Șopena 24, unde vei primi o cameră. La ora 10.30 vii pe strada cutare, unde avem repetiție>>. I-am întâlnit pe doamna Kramska și pe soțul ei, care cânta la orgă, și-mi spune: <<Repetăm pentru Haltur>>. (...) „Era un fel de șușă de la noi, adică în afară de bar, ei organizau cu actorii din Gdansk diferite “halte” în unități militare, în șantierul naval. Ca o paranteză, șușa pare a avea o conotație negativă, dar nu este deloc așa. Eu lucrez în domeniu de mulți ani și nu m-am lămurit ce înseamnă cuvântul ăsta. (...) Cred că o șușă este un spectacol ocazional, realizat prin adunarea mai multor forțe artistice, cei mai populari actori ceruți de public. Nu este nicio o rușine. Aceasta-i

Grand Hotel, Sopot, “cartierul general” al festivalului

munca mea: să-i fac pe oameni să râdă. (...) După repetiție, m-am dus la Grand Hotel, cel mai mare hotel de la Baltica, unde stăteau toți invitații care veneau la Festivalul de la Sopot. Era o orchestră foarte bună, cu niște băieți tineri, care s-au uitat la mine ca la o arătare (...). Cert este că seara, evergreen-urile mele au avut un imens succes, dovadă sticlele cadou care au

început să curgă către masa mea de la clienți, excursioniști din Finlanda, Norvegia, Suedia, oameni care veneau pentru un weekend de "machială"... (...) Am devenit nu numai solistul numărul unu al Agenției Balticiskaia de la Sopot, dar am fost cel mai cerut solist din țările socialiste de către barurile din Gdansk, Gdynia și Sopot. În anul următor am cântat din pornire la trei baruri. S-a făcut și o reclamație la Varșovia, la Pagart, agenția poloneză de impresariat artistic, că un individ din România cântă la trei baruri și alți soliști, din Polonia, Cehia, Ungaria, cântă doar la unul. La Gdansk cântam cu o orchestră de orbi care îmi spuneau "Arsenal". (...) Câștigam pe seară echivalentul a 750 lei. Din banii câștigați am reușit să-mi iau prima mașină. (...) Polonia anilor '70 era o țară cu mult înaintea noastră și reprezenta pentru noi, cei veniți din România ceaușistă, o continuă mirare. Până la mișcarea generată de sindicatul Solidaritatea în 1977, în Polonia se trăia cu totul altfel decât la noi. Mergeam pe stradă și vedeam în fața fiecărei case naveta cu lapte. (...) Eu mai ușchiam câte o sticlă dimineața la ora 4 când ieșeam de la bar, pe care o beam pe stradă ca să mai scap de fumul pe care-l inhalasem. Străzile erau pline cu buticuri și bufete. Se mânca o găină și se bea o sticlă de bere pe te miri ce. La Gdansk am mâncat pentru prima dată somon și icre negre. Ultima dată m-am dus în Polonia în anul 1980. În perioada asta mă împrietenisem cu mulți actori de acolo, mergeam în casele lor, învățasem să vorbesc poloneza. Eram bun prieten cu un actor de la Teatrul Național din Gdansk, Angel Schacila, care, în particular, se ocupa de bufetul teatrului. Și, într-o zi, i-am spus

prietenului meu polonez că vreau să gătesc eu un meniu românesc. (...) Am gătit o supă de pasăre cu găluște de s-au lins pe degete. Am făcut și friptură și clătite cu brânză și stafide, peste care am turnat smântână cu zahăr și vanilie, de au mâncat ca disperații și m-au rugat să vin să le mai gătesc. Între timp, au ajuns la Festivalul de la Sopot Cornel Constantiniu și Mirabela Dauer. Erau trimiși de ARIA, dar fără acreditare.

Reprezentanta Electrecord-ului m-a sunat și mi-a spus că nu aveau nici camere rezervate la Grand Hotel și că erau ai nimănui. M-am dus la Sopot, cu un tren electric construit de nemți, care mergea ceas, i-am chemat pe polonezi și i-am întrebat ce se întâmplă. Pentru că țineau foarte mult la mine, au rezolvat problema: le-au dat cameră, masă de protocol, bani. (...) este o perioadă din viața mea despre care îmi place să mă laud. Eram solistul lor numărul unu. Mirabela Dauer a concurat în finală cu solistul din Polonia. Premiul era un yacht. Avea mari șanse să-l câștige, deoarece toți reprezentanții străini din juriu i-au dat nota 10. S-a întâmplat o chestiune pur românească. România i-a dat

nota nouă, chipurile pentru a nu se crede că o favorizează. Drept urmare, yachtul a fost câștigat de solistul Poloniei. Ca la noi la nimenea!... Sopot a însemnat pentru mine și întâiul pas spre colaborarea cu Casa de Discuri <<Electrecord>> și primul meu single - <<Don't forget me>>. Am continuat cu patru melodii ale lui Nat King Cole, având-o ca vedetă pe deja celebra mea <<Mona Lisa>>..."

Supergrupul REZIDENT EX

Dan CHIRIAC

Se vorbește deseori despre supergrupuri autohtone, deseori nejustificat, dar de data aceasta este chiar ...adevărat. Din componență fac parte Tavi Iepan (chitară, Hamburg), Ovidiu Ioncu – Kempes (voce, Brisbane, Australia),

Christian Podratzky (bass, Berlin), Adrian Popescu (chitară, Paris),

Florin Cvasa (tobe, Timișoara) - cu toții foști componenți ai unor formații

de marcă – plus Matthias Lange (chitară, Hamburg).

Primul single a fost „Povestiri din gară”, mare hit al rockului românesc, compus de Tavi Iepan, fondator al grupului Cargo, în 1992, atunci când a apărut prima variantă a acestei piese, pe albumul „Povestiri din gară”. Al doilea single a fost balada rock „Catedrala sufletului”. Rezident Ex a susținut primul său concert din România în Vama Veche, la Festivalul Folk You, și primul concert din București în septembrie, la Arenele Române. Așteptăm cu interes primul album al formației...

Sub soarele Americii

Octavian URSULESCU

Poate că mai potrivit era să scriem „înfruntând uraganul Sandy”, având în vedere că locuiește în New

York, dar chiar că Anamaria Ferentz își caută un nou drum în muzică sub cerul Americii. Decizia de a-și încerca norocul peste hotare a fost luată în 2010, paradoxal, la numai un an de la lansarea promițătorului său album solo, „Fresh”, care îi oferea șansa unei cariere solide acasă. Anamaria s-a mutat la New York, unde un timp doar a luat pulsul metropolei, cu toate atracțiile, inclusiv artistice: „Am vrut să cunosc noua lume, să fiu doar o muritoare fără gânduri, aspirații, idealuri, doream ceva nou... și de atunci totul este nou”. De aici înțelegem că interpreta nu-și propusese neapărat, din start, un proiect ambițios, dar încet-încet oportunitățile s-au ivit. În 2011 a cântat la marele eveniment caritabil organizat la New York de „Mara Society” în colaborare cu „Alex Fund” (președinte Leslie Hawke, mama celebrului actor Ethan Hawke), pentru ajutorarea copiilor nevoiași din România. După aceea a fost invitată la toate festivalurile românești, la Chicago, Washington DC, Detroit, Maryland, Atlanta, New York, făcându-și pretutindeni prieteni. La New York a avut surpriza plăcută de a-l reîntâlni pe Alex Gheciu, partenerul său de la emisiunea „Dansez pentru tine” (cei doi au avut acolo o evoluție apreciată), Anamaria Ferentz invitându-l în spectacolele sale. Între timp însă nu s-a mulțumit cu spectacolele, demarând munca la noul ei album. Lucrează cu cunoscuți producători din New York și Atlanta, în studiourile cărora se produc hit-urile unor Dr. Dre, Usher, Soldier Boy. Am ascultat câteva melodii, la care Anamaria este co-autoare, și anticipăm că veți avea, în momentul apariției CD-ului, mari și plăcute surprize.

Firească, punctăm aici câteva date biografice,

pentru a înțelege ascensiunea firească a solistei. S-a născut la Bacău, dar până la 9 ani a copilărit la Sascul, până când familia s-a mutat la Năvodari. Încă de mică dădea spectacole în curtea bunicilor, toți copiii de pe uliță plătind cu... frunze. Dar „artistă” s-a simțit prima dată la 6 ani, la serbarea grădiniței, când a interpretat un cântecel acompaniată de un chitarist, iar mama ei a constatat pentru prima dată că s-ar putea să aibă o fiică artistă. La Năvodari a făcut parte din grupul folcloric condus de cunoscuta solistă Sirma Granzulea, învățătoarea sa în clasele a 3-a și a 4-a, fiind laureată chiar și la „Cântarea României”. A fost solista corului școlii din Năvodari, iar în paralel cu liceul a absolvit clasa de canto la Școala populară de artă din Constanța. După terminarea liceului intră la facultatea de actorie – music-hall, la Universitatea Hyperion, avându-l profesor pe compozitorul Dumitru Lupu, luând în paralel lecții de canto la Casa Armatei și colaborând cu Teatrul „Fantasio”. Când această facultate, din nefericire, s-a desființat, Anamaria Ferentz a absolvit... Colegiul de medicină „Carol Davila”, răstimp în care a fost angajată în corul Operei din Constanța. În Capitală absolvă Facultatea de pedagogie muzicală la Universitatea „Spiru Haret” și joacă în „Le concert”, film de Radu Mihăilescu nominalizat la „Globul de aur” 2011.

Din clipa aceasta începe drumul către București, unde-i întâlnește pe minunații ei colegi George și Silviu, cu care a întemeiat trupa Demmo, cu mare succes în epocă, petrecând alături de ei cea mai frumoasă perioadă de până acum din cariera sa. Rămâne doar ca în SUA să o depășească în performanțe!

Blues pe graniță, jazz în centru

Florian LUNGU

Dacă fanii de blues din Jimbolia și zonele limitrofe au avut emoții odată cu schimbarea primarului (**Kobo Gabor**) care gira personal și cu pasiune anterioarele ediții „**Jimbo-Blues**”, tot ei s-au bucurat să afle că noul primar, mai tânărul **Darius Adrian Postelnicu** este cu adevărat meloman, arătându-se într-un totu dispus să se implice în continuarea tradiției jimboliene! Astfel că ediția a X-a a avut loc – ca de obicei în Teatrul de vară al orașului – la fine de septembrie și s-a bucurat de un incontestabil succes. Timpul de pregătire fiind foarte scurt și resursele pecuniare relativ precare, amintita ediție a cuprins doar o singură gală, dar noul primar a promis solemn că în 2013, Festivalul va reveni la durată obișnuită. Au deschis seara cei cinci timișoreni ai grupului

„**Bega Blues Band**”, aceștia fiind **Johnny Bota** - gitară bass și conducere muzicală, **Maria Chioran** - vocal, **Lucian Nagy** - saxofon tenor, percuție djembe, **Tony Kühn** - claviatură electronică, melodika, **Lică Dolga** - baterie. Programul oferit (orientat potrivit concepției noului lider, mai mult spre **jazz**) a inclus notorii teme standard în viziunea interpretativ-creativă a grupului, toți membrii formulei de componentă afirmându-se pe rând drept inspirați soliști improvizaatori. Atractivul recital a fost dedicat memoriei regretatului **Kamocsa Béla**, întemeietor-conducător al formației timișorene cu peste treizeci de ani în urmă și inițiator-director artistic al sărbătorii muzicale „**Jimbo-Blues**” timp de aproape un deceniu. În succesiune, o surpriză dintre cele mai relevabile a produs-o evoluția scenică a **Trio-ului** condus de gitaristul și vocalistul **Mircea Bunea** din Timișoara, cu apreciablele bass-ist **Victor Miclăuș** și bateristul **Gore Teodorescu**, ținuta recitalului lor vădind un cert câștig valoric grație contribuției energicului solist vocal invitat **Bogy Nagy**, remarcabil mănuior al harmonicii de gură (muzicuță); cultivând un **rock-blues** incisiv, plin de energie, tinerii artiști au generat entuziaste aplauze din partea asistenței. A încheiat **Festivalul „Jimbo-Blues 2012”** grupul „**Blue Family**” din Pancevo, Serbia – cu **Nikola Inić** - vocal, gitară, trompetă piccolo, **Ivan Stanošević** - gitară, **Milan Jaranković** - bass, **Rade Krivokuća** - baterie și nu mai puțin de trei interpreți la harmonica,

titularul **Ljuba Djordjević** și invitații **Ana Radzić** și **Ivan Cakić**. Dovedind odată în plus că stăpânesc rețeta show-ului de succes și acreditează profesionalismul dominării instrumentelor cu feelingul autentic, oaspeții sârbi au fost obligați să ofere suplimente de recital solicitate în chip expres de public...

Desigur, un eveniment de major interes pentru iubitorii jazz-ului, concertul din prima seară a lui octombrie susținut la Sala Radio de „**The Jack DeJohnette Group**” a însemnat o întâlnire memorabilă (de fapt o **reîntâlnire** peste decenii, fiindcă în 1967 bateristul a evoluat la Sala Palatului în formula de componentă a quartetului lui **Charles Lloyd**) cu unul dintre marii muzicieni ai acestei arte, nu doar ritmician de excepție dar și pianist, compozitor, aranșor, șef de formație, creator apt a acoperi prin preocupările și realizările sale extinse arii stilistice și conceptuale ale

jazz-ului modern / contemporan: be bop, free, fusion, ethno, reggae etc. Firesc, modest, etalând și o formă fizică de invidiat, artistul septuagenar (născut la 9 august 1942, la Chicago) a dat măsura reală a înzestrării sale. Dacă venit la New York în 1966, avea să colaboreze cu **Betty Carter**, **Charles Lloyd**, apoi cu **Alice Coltrane**, **Sonny Rollins**, **Thelonious Monk**, **Bill Evans**, **Freddie Hubbard**, **Chick Corea** dar mai ales cu ilustrul

pianist **Keith Jarrett** în al cărui trio a activat mai bine de 25 de ani, **Jack DeJohnette** și-a înscris numele pe celebrul album „**Bitches Brew**” al lui **Miles Davis** iar din anii '70 a conlucrat neobosit cu **Dave Holland**, **John Abercrombie**, **Kenny Wheeler**, **Art Farmer**, **McCoy Tyner**. El este fondatorul grupurilor proprii „**Compost**”, „**Directions**” (devenit „**New Directions**”), „**Special Edition**”. De amintit că în anul 2009, muzicianul a dobândit premiul „**Grammy**” pentru albumul „**Peace Time**”. În concertul de la Sala Radio – organizat de „**Jazz.ro**” în colaborare cu **Societatea Română de Radiodifuziune** – prefața sonoră a aparținut grupului „**lordache**”, interesantul nostru saxofonist apelând drept coechipieri la **Sebastian Burneci** - trompetă, **Florian Radu** - trombon, **Sorin Romanescu** - gitară, **Toni Kühn** - claviatură electronică și melodika, **Uțu Pascu** - bass și **Tavi Scurtu** - baterie. A urmat marele baterist de culoare care a aliniat o formulă ce a inclus patru mai tineri și admirabili instrumentiști realmente creativi, așa cum ei înșiși au demonstrat-o în consistente intervenții solistice – ne referim la **Rudresh Mahanthappa** la alto saxofon, **David Fiuczynski** la gitară, **George Colligan** la pian, claviaturi electronice și trompetă, **Jerome Harris** la gitară bass. O muzică cu un surprinzător indice de insolit, complexă, plină de prospețime și pregnanță, dominată cu dezinvoltură de coordonarea lui **Jack DeJohnette**, un veritabil, inepuizabil arhitect de ritmuri.

Jack de Johnette

Monumentul eroului cunoscut

Ana-Maria **SZABO**
Ioan **SĂTMĂREANU**

Festivalul internațional de muzică ușoară românească (insistăm asupra păstrării acestui simbol național, pentru că și concurenții străini dau viață unei piese autohtone, lansate de Dan Spătaru) „Dan Spătaru”, de la Medgidia, continuă să ne surprindă plăcut, an de an. Întotdeauna l-am comparat cu celălalt festival de mare ținută și calitate (sunt singurele din țară, la acest nivel), „George Grigoriu” de la Brăila, dar dacă marele compozitor nu are o statuie, încă, pe faleza Dunării, iată că medgidienii (așa s-o spune?) au mai marcat un punct, bustul lui Spătaru fiind dezvelit în cadrul unei festivități emoționante, cu fanfară și discursuri, în parcul din fața Casei de cultură a sindicatelor „Lucian Grigorescu”, unde are loc manifestarea, chiar în prima zi de festival! După știința noastră, este singura vedetă de muzică ușoară care se bucură de o asemenea recunoaștere, meritul primarului Marian Iordache fiind indiscutabil în strădania de a cinsti valorile plecate de pe aceste meleaguri, însuși festivalul datorându-i din plin consistența actuală, după ce predecesorul lui îl transformase într-un vehicul politic ce nu mai avea legătură cu cariera artistului și cu familia acestuia, reprezentată de minunata soție, Sida Spătaru.

Dar, se înțelege, dezvelirea statuii marelui artist doar a prefătat cele trei excepționale seri ale ediției a VII-a a festivalului, organizat fără cusur de Consiliul local Medgidia, Radio România, Asociația națională a caselor de cultură ale sindicatelor din România, întregul proiect fiind finanțat de Ministerul culturii și al Patrimoniului național (de altfel, prezent la Gala Laureatilor, ministrul Puiu Hașotti, impresionat de nivelul artistic, a anunțat o susținere financiară majoră pentru anul viitor!). Să sperăm că la ediția 2013 lucrurile vor intra în normal la TVR, care măcar la ediția

a VIII-a să „descopere” și să transmită festivalul (chiar așa, de ce nu și la Radio România, în direct, pe unul din canale, dacă tot se numără între organizatori?), pentru că preluarea doar de Neptun TV (cu probleme mari la sunet) este insuficientă. Un segment al manifestării care o singularizează pozitiv este cel al recitalurilor, iar aici meritul tânărului director al festivalului, Daniel Gheorghe, este indiscutabil. Așa cum am mai pledat în

aceste pagini, dacă festivalul poartă numele unei personalități, în recitaluri trebuie invitați artiști care l-au cunoscut bine și au colaborat cu artistul omagiat. La concursul „Radu Șerban” (dacă o mai avea loc) interpreți care i-au transformat piesele în șlagăre (Margareta Pâslaru, Marina Voica, Mihaela Mihai, Pompilia Stoian, Ion Dichiseanu, ș. a.), la „George Grigoriu” de asemenea – de la Marina Voica la Luminița Dobrescu, de la Alexandru Jula la Cristian Popescu, de la Mihaela Mihai la Stela Enache. Sigur, alături de ei pot fi invitate vedete ale momentului, dar nu trebuie făcut din asta un scop, pentru că sălile care găzduiesc manifestările sunt mici, nu se pune problema unui interes comercial. Din acest punct de vedere, Medgidia a știut întotdeauna să realizeze un echilibru între generații, neuitând gloriile muzicii ușoare românești: după ce în anii trecuți aici au susținut recitaluri remarcabile Marina Voica, Alexandru Jula, Doina Spătaru, Ion Suruceanu, Gabriel Dorobanțu, Oana Sârbu, Sanda Ladoși, Adrian

Pasha Parfemi

Daniele Ruggieri - Premiul „A.M.”

Daminescu, ca să cităm doar câteva nume, la ediția actuală au încântat Pompilia Stoian, Carmen Trandafir, Gabriel Cotabiță (alături de orchestra condusă de Andrei Tudor, reamintindu-ne toate marile sale șlagăre, de la „Noapte albastră” încoace), Pasha Parfemi (reprezentantul Republicii Moldova la Eurovision este

un artist modern, cuceritor; el a avut-o invitată pe câștigătoarea de anul trecut, Aliona Munteanu), formația Vunk (tinerii i-au așteptat cu nerăbdare pe Cornel Ilie și colegii săi), Nico (alături de formația proprie, condusă de soțul ei, Laurențiu Matei), Andra. Cu excepția Andrei și a lui Carmen Trandafir, vedetele au fost acompaniate de excepționala formație dirijată de Ionel Tudor, din care fac parte, alături de reputatul compozitor, fiul său Andrei (ambii la claviaturi), Marian Georgescu și Alex Cotoi (chitare), Eugen Tegu (chitară bas), Laurențiu Zmău (baterie), Dan Ioniță (sax, percuție), Dan Pirici (percuție), cei doi Tudor, împreună cu Tegu și Georgescu fiind și semnatarii orchestrațiilor pentru cele 40 de piese ale competitorilor! Carmen Trandafir a dat viață unor șlagăre de Marius Țicu, George Natsis și unui colaj

imediată a genului, dar încercând să se păstreze specificul manifestării, muzica ușoară, deci nu rock sau jazz. Un moment emoționant a fost prilejuit de evocarea compozitorului Dan Iagnov, plecat dintre noi

Selatin Kiazim

în acest an; melodia „Între noi mai e un pas”, pe versurile Andreei Andrei, a fost interpretată de laureata locală de anul trecut, Beatrice Lădaru, în duet cu... Daniel Gheorghe!

Deci statuie, orchestră de vis, recitaluri pe sprânceană, sponsor principal generos (Lafarge România), frumos program de sală, spațiu special, cu covor roșu, pentru fotografii, "magnet" (Momentos) cu sigla festivalului pentru toți spectatorii, stand de carte (cea consacrată lui Spătaru) și discuri (ale artistului omagiat, dar și superbul „coffret”, carte plus 2 CD-uri, al lui Cotabiță)... Am uitat ceva? Piațeta din fața sălii, a cărei fațadă era dominată de un panou imens al festivalului, răsună permanent de hit-urile lui Spătaru,

totul emanând un imens respect față de muzica ușoară românească. 12 concurenți români și 8 de peste hotare s-au luptat pentru premii, evoluția lor fiind apreciată de un juriu alcătuit din Voicu Enăchescu (președinte), Sida Spătaru (au fost prezente fiica sa și a lui Dan, Dana, împreună cu nepoțica pe care regretatul artist n-a

apucat s-o cunoască, Măriuca), Mirela Fugaru, Andrei Kerestely, Andreea Andrei, Carmen Aldea Vlad, Titus

Phoenix, iar Pompilia Stoian, revenită pe o scenă din România după... 44 de ani, s-a dovedit într-o formă remarcabilă, abordând melodii de Radu Șerban, Paul Urmuzescu, Aurel Giroveanu, Nicolae Kirculescu, cântece „evergreen”, împreună cu un colaj din titlurile bunului prieten de altădată, Dan Spătaru. Pentru edițiile viitoare sugerăm ca în fiecare

seară să fie două recitaluri, primul, de circa 30 de minute, al unei vedete din generația consacrată, iar al doilea, ceva mai extins, al unui nume din actualitatea

Eliza Nirlu

Andrei, Daniela Daniel, Ioan Cristea, Diana Stan, Ionuț Dulgheriu. În ce privește componența acestuia, se impune pe viitor, la 11 membri, prezența a cel puțin 3 creatori de muzică ușoară membri ai Uniunii Compozitorilor. Palmaresul îl detaliem mai jos, considerând că unii dintre laureați meritați mai puțin locul în Gală (este cazul Neylei, cu, incredibil, a 6-a notă din concurs! – de ce trebuia să ia premiu toți italienii? – și al lui Baxanean), aceștia fiind preferați unor concurenți mai meritorii, cum ar fi Eliza Nirlu (Constanța) sau Mareș Pană (Râmnicu-Sărat). Și o altă sugestie, legată de repertoriu: festivalul trebuie să rămână de muzică ușoară românească, de aceea nu trebuie să se mai permită abordarea în concurs a unor cover-uri (cum este „Drumurile noastre”, care ar putea fi eventual cântat în grup, de toți concurenții, în deschiderea competiției) sau a unor piese din folclor („Lie, ciocîrlie”), aceasta din urmă, în plus, câpătând în concurs o interpretare ținând de... canto clasic. Din

Amato Scarpellino

dorit să nu se mai permită impresarului Rocco Pallazzo să facă pe dirijorul, în amuzamentul publicului și al redutabililor instrumentiști din orchestră, chiar dacă momentele vesele nu strică nicăieri... După cum se știe, acum 2 ani Cornel Fugaru a fost președinte al juriului; în memoria sa, Mirela Fugaru a înmănat premiul ce poartă numele neuitatului muzician bucureștencei de 20 de ani Francesca Ilie (a studiat pianul la Liceul „Dinu Lipatti”), care a dat viață impresionant piesei „Dă-mi din nou curajul de-a trăi”. Premiile, tradiționale, ale Arhiepiscopiei Tomisului au fost înmânate personal de ÎPS Teodosie, un mare iubitor de muzică; ele au fost câștigate de Bianca Purcărea, 19 ani, Buzău (cunoscută de la „X Factor” și Eurovision 2012), respectiv foarte talentatul constănțean Selatin Kiazim, mezinul

Puiu Hașotti, Marian Iordache

acest punct de vedere, opinăm că Trofeul trebuia acordat, fără discuție, solistului italian distins cu premiul I, Amato Scarpellino.

Dar să derulăm în ordine inversă palmaresul final. Premiul Consiliului județean Constanța a revenit basarabeanului Evdokim Baxanean, student la Conservator, la Chișinău, premiat și anul trecut. Premiul revistei „Actualitatea Muzicală” a plecat la Itri, în Italia, unde locuiește tânărul de 20 de ani Daniele Ruggieri, care a dat viață simpatic piesei „Ștregarul” („Un vagabondo come me”, deci tot un cover...). Premiul Radio România a fost direcționat către eleva de 18 ani Oxana Budeanu (Rep. Moldova), în timp ce Premiul din partea Cetățeanului de onoare Elena Frâncu (este evident că s-a dorit suplimentarea palmaresului) a revenit valoroasei și experimentatei Viktoriia Polinskaia din Rusia, care merita evident mai mult. Consulatul Republicii Turcia la Constanța a acordat un premiu solistei de 23 de ani din Italia, Alessia Fabiano, din Napoli. Legat de italieni, ar fi de

D. Gheorghe, B. Lădaru

concursului (16 ani), care a trecut și pe la „Vocea României”. ACCSR a premiat-o pe foarte nescenica italiancă Neyla, iar Premiul organizatorilor, înmânat de deputatul Mihai Lupu, a revenit Andreei Ilie, 18 ani, elevă la Liceul „Dinu Lipatti” (studiază vioara și canto clasic), sora Francescăi.

Pompilia Stoian

a fost conferit Marcellei Scripcaru, 24 de ani, București, absolventă a UNMB (canto clasic), urmărită cu încântare din sală de Petre Geambașu, care a anunțat cu această ocazie cooptarea ei în formația sa; rămâne de văzut cum va reuși laureata să facă trecerea către muzica ușoară de factură comercială.

Bucuria noastră supremă a fost că s-a cântat muzică ușoară românească de cea mai bună calitate, cu prestație „live”, în

acompaniamentul celei mai bune formații din țară, compozitorii la care s-au oprit concurenții fiind Ion Vasilescu, Gelu Solomonescu, Ion Cristinoiu, Cornel Fugaru, Șerban Georgescu, Camelia Dăscălescu, Temistocle Popa, Horia Moculescu, Marcel Dragomir,

Nu întâmplător am scris adesea că festivalurile „Dan Spătaru” de la Medgidia și „George Grigoriu” de la Brăila sunt mult peste tristul, obositul concurs de la Mamaia. Cea mai bună dovadă este că aici, cântând aceeași piesă, câștigătoarea Trofeului la Mamaia 2012 (am scris la vremea respectivă că a fost o eroare, organizatorii nedreptățindu-l pe Horia Moculescu), Rodica Elena Tudor (22 ani, com. Mărginenii de jos, Prahova), n-a putut obține decât premiul III! Și să nu uităm că ea mai primise la Mamaia două premii II, în 2010 și 2011... O altă inițiativă salutară a organizatorilor de la Medgidia (Daniel Gheorghe chiar ar merita un premiu!) a ținut de acordarea premiului de popularitate: în foyer au fost instalate 20 de „căsuțe poștale”, fiecare însoțită de numele și fotografia concurentului. Spectatorii au introdus taloanele în dreptul preferatului, așa încât câștigătorul premiului II a dobândit și Premiul

Nico

Marius Țeicu, Ionel Tudor, Dan Dimitriu, Viorel Gavrilă, Andrei Tudor, Paula Seling, Valentin Dînga, Adrian Romcescu, Marcel Pavel. Indiscutabil, primarul Marian Iordache, directorul de festival Daniel Gheorghe și colaboratorii lor se pot felicita: au edificat un eveniment muzical superb, premiul revistei „Actualitatea muzicală” (evocat în programul de sală) fiind pe mâini bune! (Foto: **Cristian Brânză**).

A. Ciobanu

publicului. Este vorba de dinamicul Andrei Ciobanu, 21 de ani, Bacău, finalist la „Vocea României” (echipa Marius Moga) și deținător al premiului „Margareta Pâslaru” la Mamaia 2010. Premiul I a fost înmânat de ministrul Culturii, Puiu Hașotti, împreună cu primarul Marian Iordache, el revenind italianului de 26 de ani din Formia, câștigător al concursului „Un microfono per Sanremo”, Amato Scarpellino, care a interpretat cutremurător (ce orchestrație a scris Marian Georgescu!) piesa „L'uomo senza età”, dedicată lui Padre Pio. Alături de primar, la acordarea Trofeului pe scenă a urcat Sida Spătaru, care poate fi mândră de ce a făcut pentru memoria regretatului ei soț. Trofeul

S. Spătaru, D. Gheorghe, M. Scripcaru

O legendă vie!

o viață, îl știm, îl cunoaștem, îl considerăm de-al nostru, ne e prieten, l-am ascultat, l-am văzut, am cântat împreună cu el, am dansat pe melodiile sale... Mereu

Marius GHERMAN

Alexandru Jula are 78 de ani. A fost operat pe cord deschis. A lansat peste 350 de cântece pe mai bine de 20 de albume. Iar acum, cariera sa excepțională în slujba muzicii ușoare românești a fost cuprinsă între paginile unei cărți semnate de Oana Georgescu, comentator asiduă al fenomenului (în aceeași colecție, „Patrimoniul muzical românesc”, a publicat anul acesta un volum dedicat lui Cornel Fugaru). Apărută la Editura „Biblioteca Bucureștilor”, cartea continuă seria îngrijită cu pasiune de dr. Florin Rotaru, directorul Bibliotecii Metropolitane, serie în care au apărut până acum monografiile Temistocle Popa, Paul Urmuzescu și Cornel Fugaru, sub tipar fiind cea consacrată lui Titel Popovici. În cele 220 de pagini ale volumului este,

O. Georgescu, Al. Jula

zâmbind, tot timpul tonic, plin de energie, activ, cald... Dar puțini sunt aceia care îi cunosc cu adevărat viața și cariera ce se apropie vertiginos de „aniversarea 60”.

D. Iordăchioae

creionată, practic, întreaga carieră de peste 55 de ani a acestei legende a muzicii ușoare românești, autoarea având și de această dată colaboratori de nădejde în Anca Ivan (tehnoredactare computerizată și ilustrații) și Bogdan Păun (grafică).

Iată ce scrie autoarea despre remarcabilul artist: „Îl vedem și îl ascultăm de-o viață. Și tot așa, parcă de-

M. Elekeș

S. Dumitrescu

onoare al Galașilor, Julia a marcat orașul său de adopție, în anii din urmă, prin cel puțin două proiecte artistice de mare ținută: seria de spectacole de la Teatrul muzical „Nae Leonard” purtând titlul „Alexandru Julia și prietenii” și emisiunea omonimă de la TV Galași, ambele longevive și reunind valori autentice ale artei. Pe drept cuvânt, autoarea cărții amintește un adevăr rostit la o emisiune de televiziune: „Alexandru Julia a intrat demult în galeria nemuritorilor muzicii ușoare românești”. Pentru că și la această vârstă el este cu

adevărat activ, înregistrează piese noi, editează un album pe an (!), susține concerte, joacă în filme, colecționează premii, apare în mare formă la toate televiziunile!

La fastuoasa lansare de la sediul Bibliotecii Metropolitane au fost mulți dintre cei care au încredințat autoarei gânduri și amintiri despre eroul cărții, dar și colegi de breaslă care au ținut să-l omagieze. Între aceștia, la loc de cinste, actorul Vasile Muraru, directorul artistic al Teatrului de revistă „C. Tănase” din București, unde Julia a cântat cândva câteva stagioni, așa cum de la Teatrul „Fantasio” din Constanța, unde de asemenea a fost vedetă câțiva ani, au venit fostele колеge Sida Spătaru

Este greu doar să-ți imaginezi întâmplările prin care a trecut, multe rostite, depănate și povestite, altele ascunse sau păstrate cu grijă și evlavie în suflet, în zâmbetul și în privirea de om bun. Va fi însă și mai greu să crezi povestea sa de viață, care abia a încăput în paginile acestei cărți... Și câte ar mai fi fost de povestit, de spus, de adăugat! Alexandru Julia este el însuși un model despre cum trebuie să fii, să exiști, să iubești oamenii și muzica și să te dăruiești necondiționat lor. El reprezintă o lecție de morală, de profesionalism, de voință și altruism pentru noi toți, oferindu-ne cea mai frumoasă poveste de viață. O viață de artist. Alexandru Julia este o vedetă veșnic tânără, parcă fără vârstă, mereu cu zâmbetul pe buze, dovedind atât în viață, cât și pe scenă exuberanță și optimism debordant”. Deși născut la Șimleul-Silvaniei, în Sălaj, Alexandru Julia este o emblemă a Galașilor, o veritabilă legendă a orașului, scriind practic istoria Teatrului muzical de la malul Dunării. Julia este un „brand” gălățean de export – și când ne referim la asta ne gândim nu numai la străinătate, ci și la restul țării, unde artiștii din provincie sunt primiți cu mai multă ospitalitate decât în București... Cetățean de

O parte, doar, din participanți

și Coca Andronic. Se înțelege, mai toți cei prezenți fac parte din lumea artistică, dar au fost și două mari surprize, fostul ministru de externe, prof. univ. dr. Adrian Cioroianu, cu un text sublim în carte, marele campion Ivan Patzaichin, la care muzica este un hobby de... spectator, conf. univ. dr. Ion Marin (care anul trecut i-a conferit lui Jula premiul „România 2000” și al cotidianului „Ultima oră”). De la Teatrul

„Tănase” au ținut să fie de față și actorul Alexandru Lulescu (coleg în atâtea spectacole), actrița Monalisa Basarab, regizorul Cezar Ghioca. Compozitorul Jolt Kerestely și regizoarea muzicală Alexandra Cepraga au evocat sesiunile de înregistrări în studioul TVR, în

T. Andrei, O. Georgescu, Al. Jula, Fl. Rotaru

timp ce Iuliana Marciuc a reamintit faptul că emisiunea sa, „Confesiuni”, consacrată lui Alexandru Jula, a fost

Adrian Cioroianu

Jolt Kerestely

pe locul 1 ca rating, la TVR2! Daniel Gheorghe, directorul Festivalului internațional „Dan Spătaru”, venit special de la Medgidia, s-a referit la recitalul de excepție susținut de sărbătorit pe scena manifestării și, surpriză, l-a invitat oficial în juriu la ediția 2013! Cuvinte calde au rostit Eugen Cristea, Cristina Deleanu, Nouria Nouri, Oana și Viorel Lis, scriitorul Aurel V. Zgheran. N-au lipsit nici câțiva dintre artiștii de muzică populară care au fost invitați la Galați în spectacolele organizate de Jula sau în emisiunea lui TV: Elisabeta Turcu, Marinela Pârvu, Marius Ioniță, dar se înțelege că „detașamentul” cel mai consistent l-a dat muzica ușoară. Daniel Iordăchioae, Natalia Guberna, Aurel Pădureanu, Alina și Romeo Negoiasa (ALESIS), Ioana Sandu și-au amintit cu emoție de colaborările cu Maestrul. Dintre colegi, trei au avut dublu rol, pentru că au jucat împreună cu el în filmele regizate de Dumitru Cucu (prezent, a anunțat premiera filmului din acest

an), cu scenariul și muzica semnate de compozitorul Dumitru Lupu; este vorba de Gabriel Dorobanțu, Silvia Dumitrescu și Marian Spânoche, cu amintiri amuzante de la filmări. Firesc, am

spune, Radio România a deplasat la lansare tot ce avea mai bun, fiindcă Julia a cunoscut popularitatea și datorită emisiunilor acestui post. Au rostit mici discursuri din inimă Titus Andrei, Lucia Popescu Moraru, Florin Silviu Ursulescu, Olivia Sima, Ștefan Naftanailă, Viorel Popescu, Georgeta Cernat și Mihai Elekeș (care-i consacraseră eroului cărții o emisiune nocturnă chiar în prețioasa lansării), Alecu Marciuc (ce amintiri de la Radio Vacanța!), Marian Stere.

A fost o minunată dovadă de solidaritate a

G. Dorobanțu

breslei muzicii ușoare românești, o sărbătoare închinată adevăratelor valori... (Foto: Marius Stanca, Bogdan Păun)

R. Negoiasă (Alesis)

Succes sub Tâmpa

Irina FRĂSINUȚĂ

În avalanșa de spectacole gratuite, în diverse piețe ale orașelor, este reconfortant când afli de concerte cu spectatori plătitori, desfășurate la un înalt nivel artistic, cu dotări tehnice (sunet, lumini), cu spații pentru repetiții, ca în „vremurile bune”. Un asemenea eveniment a fost organizat de Primăria municipiului Brașov și găzduit de la sala „Reduta” din Brașov, la doi

M. Voica

M. Voica, D. Vlădescu

pași de Biserica Neagră. Un spațiu arhiplin, cu peste 300 de spectatori entuziaști, gazde impecabile și un impresar-inițiator care merită toate laudele: Cristinel Coman face parte din categoria „degustătorilor” de muzică bună, adevărată. Vedetele acestui show, fiecare cu câte circa o oră la dispoziție, au fost Marina Voica și Daniela Vlădescu, care s-au completat perfect, primind ovații la scenă deschisă. Bis-uri, tris-uri, multe flori, sesiune de autografe prelungită, dovadă că publicul caută întâlnirea cu artiștii de valoare, pe care-i poartă în inimă.

Daruri muzicale

Ovidia Zoltan, Corina Florea Covaciu, Dumitru Gliga, moment poetic cu actorul Dan Rădulescu, precum și o demonstrație de dans sportiv, cu micuții dansatori de la clubul „Dansul viorilor”, pregătiți de marea campioană

Ingrid VEȘTEA

Ce minunat este să poți dăruia oamenilor spectacole pe sufletul lor, cum se spune! Iar atunci când destinatarii sunt oameni în vârstă, care au muncit din greu o viață și n-au acum mijloace să ajungă în sălile de spectacole, sentimentul este cu adevărat emoționant. Aproape o mie de pensionari au făcut neîncăpător „castelul” clubului de dans sportiv „Dansul viorilor” din Reghin, unde gazdă impecabilă a fost și de această dată deputatul Gliga Vasile Ghiorghe, la evenimentul ocazionat de „Ziua persoanelor vârstnice”, organizat de Consiliul local și Primăria municipiului Reghin (primar: Maria Precup). Rugăciune, premii pentru 65 de cupluri sărbătorindu-și „Nunta de aur”, un frumos mesaj din partea premierului Victor Ponta, dar mai ales un

Corina Chiriac

foto: Ioana Chiriță

A. Bălan

consistent program artistic care a mers la inimă participanților (să-i fi văzut cum dansau, la 75 de ani!): orchestra Casei de cultură „Eugen Nicoară” din Reghin, dirijată de prof. Ioan Conțiu, cu soliștii Antoniu Rusu, Ana Crișan, Doru Pop, Maria Neag (chihereancă din Urisiu), Geczi Iancsi, Sorin Pantea, Cristina Fărcaș,

Mirona Toncean Gliga. Perechile Ionuț Frandescu-Flavia Bulaucă, Cristian Croitor-Diana Crișan, Sergiu Ungur-Carmen Bodea, Denis Sălăgean-Cezara Fărcaș, Andreas Grama-Beatrice Ciurba au anticipat, prin grație, excepționalul recital susținut, cu verva-i obișnuită, de Corina Chiriac. Și dacă tot am amintit de Mirona Toncean Gliga (recenzăm într-un articol separat competiția de dans sportiv ce-i poartă numele), soțul ei, Gabi Toncean, a organizat din nou la cote înalte campionatul național de culturism, pe scena casei de cultură „Dr. Eugen Nicoară”, prin Lex Guard Security, cu sprijinul Primăriei. Spectacolul, care a avut și o latură de caritate, strângându-se fonduri pentru un tânăr grav bolnav, Peter Szöcs, a fost unul impresionant, surpriza chemându-se Michael Kefalianos, o celebritate venită special din Grecia, dar numeroșii tineri din sală au reluat în cor refrenele popularului interpret Mike Diamondz. Promovat de Florin Nedelcu („Live Artists”), acesta a electrizat sala cu piese cum ar fi „I Still”, „Reason To Feel Love”, „Loving You”, „Deep In Love”, „Fly Away”. Nu departe de Reghin, în comuna Chiher, au avut loc tradiționalele „Zile ale comunei”. Primarul Emanoil Hurdugaci a știut și de această dată să alcătuiască un program variat și echilibrat: am avut și muzică religioasă (corul greco-catolic din Tg. Mureș, la festivitatea de comemorare a protopopului Iuliu Grama, gândită în cele mai mici amănunte de nepotul acestuia, Tiberiu Horea Hărșan),

Gh. Gheorghiu

muzical Dorin Irimia și gândit ca o oglindă a artiștilor de autentică valoare, cu atât mai mult cu cât în sală se aflau numeroși invitați străini. Deschiderea a făcut-o remarcabila formație Breeze, alcătuită numai din absolvenți de Conservator. Florin Sâia (contrabas), Angelin Dimitriu (percuție), Eduard Șerei (chitară), Mihai Kocsis (tobe), alături de diafana solistă vocală Ioana Sâia, au încântat într-un program de bossanova și rumba. Diversitatea de excepție a programului ar trebui să îi inspire și pe alți organizatori, care ar putea lua lecții de la Dorin Irimia: dezlănțuita, temperamentala

și populară (artiști de la Casa de cultură „George Enescu” din Reghin, localnici, cum ar fi Laura Oltean, sau vedetele Ciprian și Mihaela Istrate), umor (exuberantul grup bucureștean „Spitalul nr. 9”) și muzică ușoară (talentata Nicoleta Suciu). După minunatele focuri de artificii aduse de la Brașov de un devotat fiu al satului, Ioan Matei, cei peste o mie de spectatori au plecat acasă cu sentimentul că au asistat la un concert de zile mari, în care piesele compozitorilor Cornel Fugaru, Marcel Dragoș, Marius Țicu, Ionel Tudor, George Natsis au fost la loc de cinste...

...așa cum la loc de cinste au răsunat creațiile semnate de Anton Șuteu, Horia Moculescu, Cornel Fugaru, Ionel Tudor, Mihai Grigoriu în recitalul prin care Gabriel Cotabiță i-a captivat pe cei peste 600 de spectatori reuniți sub cupola Palatului Parlamentului de congresul Uniunii naționale a notarilor publici – eveniment artistic de ținută, datorat producătorului

Lavinia

Andreea Bălan, cu „lecția sa de dans”, calabrezul Enrico, câștigător al concursului „Un microfono per Sanremo” (o voce splendidă, reamintindu-ne refrane celebre ale muzicii ușoare italiene), simpaticul Alexandru Jidveianu (pe numele adevărat Laszlo Elek), alături de doi valoroși artiști basarabeni. Compozitorul, dirijorul, actorul și cântărețul Radu Captari, absolvent al Conservatorului din Chișinău, cu

masterat la Moscova, a avut-o alături pe absolventa UNMB, Tatiana Ciobanu, cei doi fermecând cu un repertoriu românesc și rusesc. Și dacă tot am vorbit de știința organizării unei manifestări memorabile, ca de obicei locul fruntaș trebuie acordat și de această dată Focșanilor, unde președintele CJ, Marian Opreșan, a convocat timp de 4 zile toată floarea cea vestită a tuturor genurilor muzicale. Avându-i consilieri de nădejde pe Andreea și Radu Fornea, dânsul a dat încă o dată o lecție de repertoriu echilibrat, în care au stat alături Gheorghe Gheorghiu, Paula Seling, Laura Lavric, Mahala Rai Banda, Sore (din „La La Band” și „Pariu cu viața”), Constantin Enceanu, Alex Velea (mai nou și moderator TV!), Cătălin Măruță, Lavinia (mai frumoasă ca oricând), Wilmark, Hi-Q, trupa de street dance One Beat, „Țara Vrancei”, Mioara Velicu, Andreea Bălan, Alb-Negru, Anda

Mike Diamondz

Adam, Smiley, concurenții de la festivalul „Cântece de viță veche” (președinte al juriului: Elize Stan, de la TVR), Aurora și Săndel Mihai, Andra, Connect-R (care nu numai vara, dar, iată, nici toamna nu doarme!), Corina... Recunoașteți, o listă absolut impresionantă la această a XX-a ediție a Festivalului internațional al viei și vinului, la care trebuie adăugate laserele (regia tehnică, semnată Ovidiu Popică, din nou la înălțime), artificiile și recitalul vedetei internaționale Lou Bega, care a invitat la un „Mambo number 5” pe toți cei 10.000 de spectatori.

Destin

Oana GEORGESCU

După ce, la Chișinău, pe scena Palatului Național „Nicolae Șulac”, cu ocazia celor două spectacole „Destin” care au marcat împlinirea a zece ani de cântec pe scenele din Basarabia (a fost acompaniat de orchestra Nicolae Botgros și de cea a fraților Advahov, a cântat în duet cu Anișoara Puică, Zenaida Julea, Maria Stoianov, Olga Ciolacu și Ana Barbu, fără a uita de „trio-ul formidabil” - Fuego, Yan Raiburg și Ion Suruceanu), însuși Președintele Nicolae Timofti i-a conferit titlul onorific de Artist al Poporului în Rep. Moldova, Fuego a revenit la Iași. În cadrul Festivalului Internațional de Poezie „Grigore Vieru”, ediția a IV-a, el

Între românii din Ucraina

a susținut un recital emoționant cu piese pe versurile „poetului nemuririi”, mentor al interpretului. După recitalul lui Yan Raiburg și momentul emoționant susținut de actorul Dorel Vișan, Fuego a încântat ieșenii cu o impresionantă „poveste” cântată și rostită care l-a avut ca personaj principal pe marele poet. Toți spectatorii, fără excepție, au intrat în „hora” simbolică a lui Fuego, au cântat, au dansat și au simțit legătura tainică dintre poetul nepereche și cel căruia i-a dăruit o parte din aripa genialității și spiritului său. Momentul în care Fuego a interpretat piesa „Pentru ea” a definit esența relației poetului cu cel pe care îl numea „al treilea fiu”. „Ne leagă un destin incontestabil”, a rostit Fuego, „redat cu dramatism în balada «Miorița», picior de poveste, de epopee națională. Și cum «tot ce-i românesc nu pier», prin asta, prin armonia ei, artiștii, printre care mă alinez și eu, devin ambasadorii Mesei Rotunde, cei care fac ca armele să tacă!”. Atunci, Fuego a lansat și ediția de lux a cărții „Testament” pe care a prezentat-o astfel: „un album de artă înnobilit cu poeme... Un cântec pentru cei nesinguri... Este un testament cu poeziile pe care mi le-a dăruit în cei trei ani și jumătate, «poetul luminii», cum îmi place să-i spun

mentorului meu, maestrul Grigore Vieru”. Albumul dedicat poetului - „Celui atât de mare, încât de-abia încap în sufletul meu, dar, adunat grămăjoară, ar încăpea într-o icoană: nenea Grig” - are atașată o medalie emisă de Monetăria Națională pe care este inscripționat epitaful poetului Vieru: „Sunt iarbă, mai simplu nu pot fi!”. Organizatorii festivalului i-au înmănat artistului Trofeul pentru „Cel mai bun interpret român al versurilor lui Grigore Vieru” și l-au invitat și la ediția jubiliară din anul următor, iar omagiul său a culminat cu „Scrisoare din Basarabia”, spectacolul extraordinar de la Sala Palatului din București.

Printre periplurile sale basarabene (succesul în Ucraina a fost uriaș), Fuego a poposit și la Teatrul „Alexandru Davila” din Pitești, unde a susținut un recital în spectacolul „Zâmbete pe portativ”, jucat, ca de obicei, cu casa închisă.

Remarcabile au fost și sunt noul look și aparițiile scenice „vestimentare” ale artistului care

etalează de fiecare dată ținute avantgardiste, create special pentru el de binecunoscuta Doina Levintza. Inspirată din arta rusească, cu aplicații de dantelă creată manual, din materiale prețioase (catifea, blană sau satin), costumele create special pentru Fuego descriu cel mai fidel viziunea inovatoare a creatoarei cu privire la muzica interpretului, căruia îi dă un aer aristocratic. Evident, ținutele sofisticate - o

feerie de culoare și rafinament - sunt completate de o colecție de încălțăminte concepută special de către Dan Coma, cei doi designeri definitivând deja ținutele și accesoriile pentru turneul de colinde al artistului, intitulat „Emoție de decembrie”.

Toamnă barocă la Avrig

Reședința de vară a Baronului Samuel von Brukenthal a găzduit cea de-a IV-a ediție a Festivalului "Toamnă barocă la Avrig", o manifestare în cadrul proiectului european "CultTour – Patrimoniu cultural ca punct de interes major în dezvoltarea turismului sustenabil". Personajele în costume de epocă, superbe lucrări expuse de artistul plastic Ovidiu Cărpășor, spectacolul ecvestru, demonstrațiile de dans de societate ale reprezentanților Clubului "Forever Dance", dar mai ales concertele și recitalurile de muzică barocă susținute de Ansamblurile "Huniadi Cantores" și "Faulto Dolce" din Cluj-Napoca, împreună cu soprana Mihaela Maxim, de cvartetul "Eisenmarkt" și de corul "Camerata Vocalis" (dirijor Mihaela Lepindea) au contribuit din

plin la crearea unei atmosfere unice. Muzica a fost cea care a dat practic timpul înapoi (Palatul de Vară din Avrig a fost construit în perioada 1780-1785, pe modelul Palatului Schönbrunn din Viena), partiturile alese fiind cele ale unor compozitori precum Händel, Vivaldi, Bach, Weber, Donizetti, Georg Philipp

Teleman, Johann Pachelbe, Giovanni Gastoldi, Thomas Morley, Francis Pilkington sau Johann Sartorius. (Text și foto: **Oana Geogrescu**)

Ruxandra Bar

Ruxandra Bar. Una dintre cele mai incitante apariții ale scenei muzicale românești, Ruxandra Bar a fost descoperită de Adrian Sână la o petrecere karaoke, apoi a chemat-o în studio pentru a înregistra prima piesă alături de Akcent, „Feelings on Fire”. După lansarea acestei piese, Ruxandra a semnat atât cu casa de producție a lui Adrian, Sisterhood Live_Records cât și cu MediaPro Music. La scurt timp, artista a lansat primul său single solo, intitulat „Step Up”. Al doilea - „My heart is Bleeding” - beneficiază de un clip în regia lui Iulian Moga. „Pot spune că una din persoanele care a remarcat asemănarea cu Rihanna a fost fotografii Sergiu Zimbilschi, pe vremea când eram model. Apoi presa a început să mă catalogheze astfel, din momentul în care am devenit o persoană publică. Rihanna este una din femeile pe care le admir mult, atât pentru calitățile fizice cât și pentru realizările ei, dar în ciuda acestui fapt eu nu consider că ne asemănăm fizic foarte tare.” a declarat artista.

Vocile toamnei

Mihai CHIHER

La Târgu-Neamț, zeci de copii s-au întrecut pentru a cuceri premiile Festivalului internațional de muzică pentru copii „Volare”, străduindu-se să cânte cât mai bine în fața unui juriu din care au făcut parte Viorela

R. Cojocaru și „Floare de colț”

Filip, Cristian Alivej, specialiști din Rusia, Bulgaria, Rep. Moldova, Italia, Ucraina. Prezentat de talentata micuță solistă Viorela Stoian, despre care am mai scris, concursul a inclus secțiunile „Creație” și „Interpretare”. La Creație a triumfat melodia lui Gabriel Băruță „Cântecul meu e un vis”, alte trei melodii, aparținând lui Cristian Alivej (e de dorit ca pe viitor membrii juriului să nu concureze...), Cătălina Ciorăscu și Aurel Petru Toma (talentatul solist de altădată) primind premiul I. Alivej a mai primit un premiu II, un III și o mențiune, în timp ce fosta câștigătoare a Trofeului la „Mamaia copiilor”, Cristina Manoliu Săvulescu, și-a adjudecat un premiu III cu piesa „Fir de iarbă românească”. La „Interpretare”, Trofeul „Volare” a fost acordat Elenei Cristiana Petcu din București. Trofee pe grupe de vârstă au revenit lui Gerard Damian Ouatu din Piatra-Neamț (6-8 ani), lui Alex Andrei Pârvu din Pitești (9-11 ani) și Andreei Panaitescu din Piatra-Neamț (12-15 ani). Între laureați s-au numărat și copii talentați din Malta, Italia, Bulgaria, Ucraina, Rep. Moldova, dar, după cum se vede, ai noștri au fost mai buni! Tot în Moldova, dar la Iași, Cristian Simionică, având ca parteneri media „Actualitatea muzicală”, „Ultima oră” și câteva posturi de

radio, a organizat și a prezentat câteva foarte reușite spectacole cu copii, dar... pentru oameni mari. Începutul a fost făcut în cadrul „Sărbătorilor Iașilor”, în Copou, pe Esplanada muzicală „Eminescu” (600 de spectatori), cu „Toamna se numără... talentele”, un spectacol de varietăți datorat Casei de cultură „Mihai Ursachi”, cu muzică pop, rock, dance, etno, condimentat de momentele coregrafice oferite de grupul Dinamic (prof. Lucia Negară). Au fost aplaudate Roxana Mădălina

Vasile, Monica Nechifor, dar mai ales preferata publicului, Maria Sabina Simionică; aceasta, doar 8 ani, a cântat nu mai puțin de 8 piese, între care noutățile de ultimă oră „Ce mult ne place școala” și „Doamna învățătoare”, dedicată doamnei Cojocaru Rodica de micuțele din clasa a II-a C de la Școala „Ionel Teodoreanu”, constituite în grupul „Floare de colț”. După câteva zile, cu aceeași excelentă sonorizare (DJ Tibi), Cristian și-a marcat cei 25 de ani de carieră artistică (debut la Costinești 1987) în fața a peste o mie de spectatori, cu un recital consistent pe scena montată de Primărie în Cartierul Oancea. Alături de cantautor au fost din nou Maria Sabina, Monica Nechifor și „Floare de colț” (Isabela, Betty, Carla, Alexia, Melisa, Alexandra, Ștefana, Daria) după 10 zile, în Atrium, la Palas Mall din Iași. Spectacolul

„Armonii de toamnă” a fost difuzat integral de Prima TV Iași. În aceste 3 concerte, Cristian Simionică a cântat, la solicitarea publicului, toate marile sale succese: „De ziua

Juriu, comperi, laureați la „Volare”

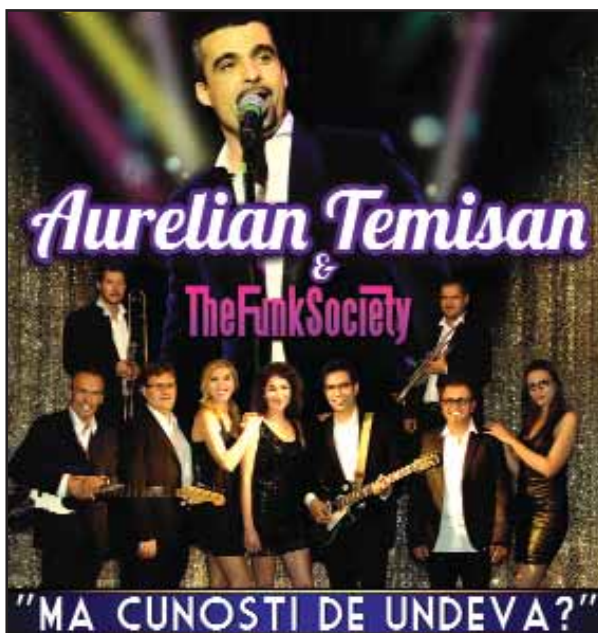
ta”, „Camelia”, „Happy End”, „E prea târziu”, „O lume mai bună”, „Această seară”, „Amăgire”, „Cântă, române!”, în timp ce fiica sa a dat viață cu aplomb altor compoziții ale acestuia: „Ministarul din cartier”, „Rock, numai rock”, „Nu răspund la întrebări”.

Temişan „live”

Aura ILIE

Nu mai e un secret pentru nimeni că succesul emisiunilor TV în care sunt implicați diverși artiști le mărește acestora cota și îi face mai doriți de marele public. Am spune chiar că acesta are abia aici ocazia să le descopere adevăratul potențial, în condițiile în care emisiunile cu tematică muzicală aproape au dispărut, mai ales în ceea ce privește muzica ușoară tradițională. Ajunge să urmărești afișele de la Sala Palatului, din această ultimă parte a anului, pentru a înțelege cât de mare este popularitatea unor programe TV, îndeosebi atunci când este vorba de un marketing de clasă, ca la ProTV sau Antena 1. În schimb, TVR n-a exploatat decât în mică măsură uriașa audiență din acea vreme a „Școlii vedetelor”, creația lui Titus Munteanu (care chiar a dat vedete!), o lecție despre ce ar fi trebuit făcut dând-o același ProTV, cu „Pariu cu viața” și „La La Band”, care n-au nici pe departe valorile muzicale ale „Școlii...”, care i-a dat pe Călin Geambașu, Călin Goia, Nadine, Alice Bursuc, Mălina Olinescu, Lili Sandu, Adrian Despot, Class și mulți, mulți alții. Revenind la afișe, se anunță concerte pe cea mai importantă scenă din Capitală cu Ștefan Bănică, Horia Brenciu, Loredana, Holograf, afluența la casele de bilete datorându-se și emisiunilor „Dansez pentru tine”, „Vocea României”, „X Factor”, „Românii au talent”. Că în juriile concursurilor muzicale nu există NICI UN SPECIALIST CU STUDIUL

MUZICALE SUPERIOARE, iar că de la „Dansez pentru tine” a fost îndepărtat singurul coregraf profesionist, Cornel Patrichi, acesta e un alt subiect, pe care-l vom trata separat. Un alt program urmărit intens este cel de la Antena 1, „Te cunosc de undeva”, difuzat cu mare succes sâmbăta. Acolo, Aurelian Temişan îl are alături pe vechiul său prieten Adrian Enache (ce „Marina Voica” ne-a propus acesta din urmă!). Cum spuneam, succesul emisiunii l-a determinat pe Temişan să îndrăznească a porni la drum cu propriul său „one man show”, intitulat, se putea altfel, „Mă cunoști de undeva?”.

El va cânta alături de redutabila formație The Funk Society, primul concert având loc la Palatul copiilor din București, pe 8 noiembrie. Turneul național a inclus apoi orașele Câmpulung-Muscel. Rm. Vâlcea, Cluj-Napoca, Brașov, Ploiești, Brăila, Constanța, Bacău, Piatra-Neamț, Focșani, Pașcani, Iași, Suceava, Roman, Buzău,

încheindu-se la Călărași pe 3 decembrie. Suntem convingși că va fi un succes, bucurându-ne în egală măsură că spectatorii se vor reobișnui cu evenimentele de calitate. Unii îi spun Cornel, după al doilea prenume al său, alții Aurică; noi îi urăm din toată inima: „Să ai săli pline, Temişan, căci pe urmă totul vine de la sine!”.

Aisa

„SHA LA LOVE”. Aisa, una dintre cele mai proaspete prezențe de pe scena muzicii dance din România, revine cu un videoclip spectaculos, pentru „Sha la love”. O invitație la vară și dragoste, compusă de către Phelipe în studiourile P&P Productions, pe versuri scrise chiar de Aisa. Videoclipul regizat de Anthony Icuagu este unul extrem de colorat, fresh, surprinzând perfect atmosfera relaxată a verii. Aisa și-a început cariera muzicală la școala populară de arte, secția canto și chitară clasică. A continuat în liceu, când și-a înființat 5 trupe rock, cu care cânta piesele lui Alanis Morissette și Anouk drept cover-uri. Prima oară a pășit pe o scenă alături de formația Krypton, unde a activat ca backing vocals. Următoarea colaborare a fost cu DJ Andi, apoi DJ Adrian Eftimie și cu actualul său coleg de producție DJ Yaang. **(Dan Chiriac)**

Concerte

Florin-Silviu URSULESCU

Voltaj. O suită impresionantă de hituri, peste 8000 de spectatori, invitații-surpriză, o producție spectaculoasă și lansarea unui album, "Dă vina pe Voltaj", sunt reperatele a două seri remarcabile. Cele două concerte au reunit la Sala Palatului tineri, adulți și chiar bunici, dar mai ales copii (constituind... majoritatea, unii de 6-7 ani!), care au cântat și... dansat

de la prima melodie – "Și ce", până la "20", piesa care a încheiat cele două ore și jumătate de spectacol. Invitații surpriză - Kamelia, grupul Jazzappella, Vali Crăciunescu, Maximilian, Alina (Casa Presei), Pavel și Cleopatra Stratan - au interpretat alături de Voltaj piese proprii sau din repertoriul trupei. Un loc special printre invitați îl ocupă Tongam Sirait, compozitorul piesei "Ultima secundă", sosit special din Indonezia, care a cântat melodia originală "Mengkel nama ahu", dar și varianta în limba română, după care i-a dăruit lui Călin Goia o piesă vestimentară tradițională din Indonezia, numită Ulos.

Gianni Morandi. Să nu uităm că muzica italiană era extrem de populară la noi acum 35-40 de ani, iar la filmele cu Morandi se făcea coadă... Nu doar un

Gianni Morandi

muzician, ci o personalitate artistică complexă, în vârstă de 68 de ani, el și-a amintit că a mai cântat pe aceeași scenă, acum aproape 40 de ani. Acest "Dan Spătaru al lor" are - miraculos - aceeași înfățișare și aceeași voce ca pe vremuri. A urcat pe scenă costumat la patru ace, cu șase instrumentiști. iar playlistul concertului este deschis cu "Un mondo d'amore", va urma "Occhi di ragazza" și "Siamo angeli", în duet cu Alessandra Ferrari, backing vocal în trupa lui de concert. La apoi chitară rece și alternează șlagăre cu piese ceva mai recente, iar la flori se adaugă un dar inedit: o sticlă cu palincă de pere, cadou răsplătit cu cea mai cunoscută piesă a lui – "In ginocchio da te", urmată și de al doilea refren care l-a transformat pe Morandi și în star de cinema: "Non

30 de melodii, dar nu se încheie și întâlnirea cu fanii, pentru că Gianni Morandi rămâne pe scenă pentru a da zeci de autografe pe carnetețele, coperte de CD-uri, fotografii, batiste...

Status Quo.

Legendară formație britanică Status Quo a susținut timp de o oră și jumătate primul show din carieră la București (au mai cântat la Brașov, cu ani în urmă). Seara a fost deschisă de concertul celor de la **VH2**, început puțin după ora 20:00, iar în jurul orei 21:00 pe scenă au urcat cei de la **Status Quo**, care, cu o energie debordantă (să nu uităm că formația are 40 de ani vechime iar cei 4 muzicieni au peste 60 de ani !) au ridicat în picioare Sala Palatului încă de la primele acorduri de chitară. Pe parcursul serii, publicul a ascultat hituri memorabile precum "Caroline", "In the Army", "Whatever You Want", dar și piese incluse pe cel mai recent album, **Quid Pro Quo**. Formația a comunicat în permanență cu publicul, experiența și profesionalismul lor putând fi observate pe tot parcursul prestației live. Mai mult decât atât, după

Status Quo

foto: Alex Bărbulescu

son degno di te". Show-ul ia sfârșit, fără bis, după aproape două ore și

încheierea concertului, muzicienii au dedicat minute bune fanilor

prezenți, oferind autografe și stând de vorbă cu aceștia.

BZN. Grupul (Formația fără nume - BZN - în olandeză) a susținut în Capitală un dublu-

concert; dat fiind succesul de care s-a bucurat prima reprezentație a n u n ț a t ă , organizatorii au fost nevoiți să mai programeze încă un concert, în aceeași zi. Nu este vorba de formația inițială înființată în 1965, ci de cele două voci principale, sosite cu o orchestră compusă din 5 instrumentiști și backing vocals. Au primit zeci de buchete de flori, la un moment dat

cineva din public punând pe scenă chiar o punguță în care se afla o...sticlă cu palincă. Pe acordurile piesei „Dance Dance” Annie Schilder a coborât de pe scenă și a mers în public, arătând, ca și Jan Kaiser, o forma fizică de invidiat, dansând și mișcându-se ca niște adolescenți. Cei de la BZN au cântat atât hituri consacrate, în diverse limbi (pe linia șlagărelor euro-pop) cât și piese mai noi, făcând chiar o dedicație fanilor din România - un grupaj de melodii interpretate în franceză. După toate aceste mici surprize, a urmat și vestea că BZN va mai susține un concert la București, pe 6 decembrie, dedicat sărbătorilor de iarnă.

Flash

Mihai ANTON

Cuantune - “Addiction”. Cuantune a lansat piesa “Addiction”, însoțită de cel de-al treilea videoclip al trupei. Noul single se remarcă prin modul în care protagoniștii împletesc acordurile tipice jazzului cu beaturi moderne. Asemenea pieselor precedente, cel mai nou single Cuantune se bucură de o colaborare cu diverși instrumentiști, precum Andreas Aron la bass, Alexandru Olteanu la pian, Harvis Cuni Padron la

trompetă, Luis Palomino la saxofon, pe înregistrare făcându-și simțită prezența și Freakadadisk, prin scratchurile introductive.

AKCENT - CHIMIE INTRE NOI. Grupul a lansat pe contul oficial de Youtube cel mai nou videoclip, sărbătorind, atât prin imagini cât și prin melancolia piesei, reîntoarcerea la școală. Producția a fost regizată de Anthony Icuagu și s-a filmat în București, într-un cartier rezidențial. Filmările s-au realizat atât în limba română cât și în engleză, primindu-se deja cereri speciale pentru piesă din afara țării. ‘Am colaborat atât de bine la “I’m Sorry” încât nu a existat niciun dubiu că vom lucra tot cu Anthony’ au povestit băieții - Adi, Mihai și Sorin - proaspăt întorși din turneul din Statele Unite. Clipul surprinde povestea de dragoste dintre doi copii, dar cei trei Akcent vin cu o soluție inventivă și un cadou... aparte.

Tom Boxer & Keith Thompson. Dj Tom Boxer propune o colaborare pentru cea mai nouă piesă a sa:

Tom Boxer

“Nothing Compares To You”. Tom l-a avut alături pe Keith Thompson, dj-ul care s-a bucurat de succes în urma lansării câtorva hituri împreună cu celebrul David Venedetta. Deși Keith locuiește în New York, unde este și vj Mtv, a venit în România o perioadă de timp, pentru a înregistra în studioul lui Tom Boxer. “Ne gândim deja și la videoclip, pe care cel mai sigur îl vom filma în Palma de Mallorca sau Ibiza, în unul dintre cluburile unde vom avea concert” a spus Tom Boxer.

That's Right - Celebrate (Turn my music on!). Cel mai nou proiect Cat Music, That's Right, lansează cel de-al patrulea single al carierei, intitulat Celebrate (Turn my music on!). Proiectul That's Right este format din Radu Alex. (Retroman) și Sandu N. Ștefan (Nixx), cărora li se alătură Mellina. În această formulă, trio-ul se mândrește cu producția 100% a piesei, atât compoziție, cât și mastering, așa cum s-a întâmplat și cu single-urile

anterioare, My Life, Heart Zone și Sueno de Amor.

Holograf -

noile date. Concertele Cât de departe ale formației Holograf, care urmasă să aibă loc în zilele de 22 și 23 octombrie 2012 au fost reprogramate pentru 25, respectiv 26 februarie 2013, la aceeași oră: 19.30. Concertele vor fi susținute tot la Sala Palatului din

București.

Adi Cristescu - “Singur în doi”. Videoclipul celui mai recent single Adi Cristescu a fost regizat de Cristi

Antonia

Popa, iar scenariul a fost scris de însuși compozitorul și interpretul piesei. Și pentru că este un videoclip inspirat din realitate, Adi a distribuit-o în rolul feminin pe Dana Neagu, nimeni alta decât fosta sa parteneră.

SUPERSTARURILE ANULUI MUZICAL. La Sibiu s-a desfășurat prima ediție a premiilor Media Music Awards și s-au anunțat numele celor mai ascultați artiști ai anului. Best Song - Connect-R - “Vara nu dorm”. Fastest Climber - Connect-R. Best Female - Antonia. Kiss Award - Alex Velea. Fans Like Award - Antonia. Premiul Urban.ro - Inna. Best Come back - Ellie White.

Andreea Bălan - “Mă doare fără tine”. Noua piesă a Andreei este compusă și produsă de Laurențiu Duță și, totodată, este realizată în colaborare cu el. Pentru noul videoclip, artista a lucrat cu Ciprian Strugariu, de data aceasta în rol de regizor, și este prima colaborare a Andreei cu fotografii români. Filmările pentru “Mă doare fără tine” au durat două zile iar rezultatul este un clip romantic, nostalgic și sensibil.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE U.C.M.R.
CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL
CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

George BALINT, Lava BRATU, Corina BURA,
Grigore CONSTANTINESCU, Cleopatra DAVID,
Oana GEORGESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA,
Petruța MĂNIUȚ-COROIU, Doina MOGA,
Irina ODĂGESCU-ȚUȚUIANU, Mariana POPESCU,
Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. Tel./Fax: +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x